**Nr 15.** **Kraków, dnia 11 kwietnia 1915 r.** **Rok III.**

# PIAST

**Tygodnik polityczny, społeczny, oświatowy, poświęcony sprawom ludu polskiego.**

**Naczelny organ Polskiego Stronnictwa Ludowego.**

| | | |
|---|---|---|
| Redakcya i Administracya: **KRAKÓW, MAŁY RYNEK 1.** Telefon 1286. | Redaktor naczelny i odpowiedzialny: **Józef Rączkowski.** | Cena ogłoszeń: **20 halerzy** za wiersz petitowy. |
| **Kosztuje rocznie** w Austryi . . . . . . 4 K za granicą . . . . . . 5 K **Numer pojedynczy 10 hal.** | **Wychodzi co niedzielę.** | Rękopisów redakcya nie zwraca. |


# Brońmy ziemi!

Z powodzi klęsk, spowodowanych wojną europejską, która zniszczyła ekonomiczny dorobek polskiego narodu, w gruz i perzynę przemieniła kwitnące wsie i miasta, zrujnowała nasz dobytek kulturalny i nasze kulturalne i historyczne zabytki, ograbiając nas formalnie ze wszystkiego, czemu kultura tysiącletnia narodu nadała w ciągu wieków kształt trwały, z całej powodzi tych przeogromnych klęsk i ofiar ocaleje jedno: ziemia.

I jej, macierzy narodu najdroższej, wojna nie oszczędziła. Ziemia-Matka podzieliła los swoich dzieci. Granaty, które dobytek nasz i zabytki niepowrotnie niszczyły, zorały ziemię i skąsały, jak wściekłe psy, dobierające się do wnętrzności. Łopaty poryły w niej rowy strzeleckie, jaskinie podziemne, przemieniając najurodzajniejsze pola w szachownicę głębokich rozpadlin, znamionujących dzisiejszy sposób prowadzenia wojny. Pod siekierami waliły się lasy, wyrębywane dla ułatwienia artyleryi celowania, pod kołami nieprzeliczonych wozów, samojazdów i pociągów znikały zagony, a powstawał ugór, na którym za lat kilka jeszcze nic się rodzić nie będzie. Gdzie tylko przewaliła się pożoga wojny, tam znikały wsie, znikały chaty. Pozostała tylko ziemia, przemieniona, co prawda, w pustynię, skarżąca się popiołami zgliszcz, ogołocona ze wszystkiego, płacząca wielkimi oczodołami jam, wyrytych granatami, jak wdowa bogata i dumna, której synów pozabijano w walce, a której ponadto wszystko się zabrało, tak, że jeno łachman na niej został i krwawiące rany — ale została.

I zostanie. Ona z tego potopu nieszczęść ocaleje. Zniknie niejedno miasto, znikną setki wsi, wyginą dziesiątki tysięcy ludu — ona, Ziemia-Macierz, zostanie. Ona przetrwa największe burze, zostanie i tych, których wojna nie zmiecie, którzy wraz z nią wszystkie wojenne okropności przetrwać zdołają, przytuli do łona, jak matka najlepsza i najczcigodniejsza, powoli roztaczać będzie dawny swój przepych, powracać do dawnej krasy, żywić i chować swoje dzieci. Bo nie masz matki tak dobrej i bogatej, jak Matka-Ziemia. To skarb najcenniejszy i najświętszy!

Ten jeden skarb po wojnie nam zostanie. Straciliśmy już i stracimy jeszcze skarby przeogromne, niczem się nie dające zastąpić, ani wynagrodzić, ten jeden skarb jednak z potopu klęsk wyniesiemy i zachowamy.

I na ten skarb już sobie ostrzą zęby ci, którzy go nie mają, lub mają za mało.

Już słychać, że tu i ówdzie do znękanego nieszczęściami chłopka, któremu istotnie wojna nic nie pozostawiła prócz życia i tego jedynego skarbu — ziemi, zagląda uczynny i zawsze »dogodzić« chcący w biedzie żyd i proponuje, że on ziemię kupi. Już w innych krajach monarchii, które od wojny zgoła nic nie ucierpiały, a tylko z opisów w gazetach wiedzą, jak strasznie za tę wojnę płaci polski lud w naszym kraju, mówi się głośno, że po wojnie ziemia w Galicyi będzie bardzo tania i że ją będzie można za psie pieniądze kupować.

W miarę przedłużania się wojny apetyty na ziemię naszą będą róść, bo wszyscy liczą — jak się zdaje — na to, że chłop polski, tak strasznie wojną dotknięty, widząc, co wojna z tej jego ziemi zrobiła, przelęknie się mozołu, jaki go czeka i będzie chciał pozbyć się tej ziemi jak najrychlej, za psie pieniądze, byle tylko móc uciec z tego kraju i gdzieindziej szukać szczęścia. Liczą na to, że przy nieporadności, o jaką wszyscy w Europie nas posądzają, i po części słusznie, chłop polski nie będzie chciał budować nowego życia na pogorzeli tego, co pracą pokoleń całych zostało zbudowane.

Zachodzi więc niebezpieczeństwo, że po wojnie możemy stracić nawet ten jedyny skarb, jaki wojnę przetrwa i jaki nam po wojnie zostanie.

Na to niebezpieczeństwo zwrócić uwagę — to najświętszy obowiązek każdego Polaka. Niebezpieczeństwo to usunąć, uniemożliwić — to najświętszy obowiązek przedewszystkiem dzieci i dziedziców tej ziemi, to obowiązek polskiego Ludu!

Lud i Ziemia — to dzieci i matka. I cóż dla chłopa polskiego jest i może być droższem, niż ziemia?

Chłop nasz nie chce się wynieść do trzeciego powiatu, bo on całem sercem tkwi na tym najmniejszym choćby skrawku, jaki ma w swojej wsi. I to jest powód, dla którego chłop polski nie nadaje się do kolonizacyi, do której świetnie nadaje się chłop niemiecki.

Dlatego też wiemy, że jeśli zawołamy: brońmy ziemi! brońmy Ziemi-Macierzy, najdroższego skarbu, którego nam wojna wydrzeć nie zdołała! — to znajdziemy posłuch u całej milionowej rzeszy chłopskiej.

Nadeszła pora, że to hasło rzucić musimy.

Brońmy ziemi!

Nie dopuśćmy, by bodaj piędź jej przeszła w inne, nie w nasze ręce!

Nie dopuśćmy do tego, byśmy po wojnie uronili choćby najmniejszą cząstkę tego skarbu największego, który nam przodkowie zostawili, a którego nic nam wyrwać nie zdoła, jeśli tylko my sami wyrwać go sobie nie pozwolimy.

Pilnujmy, by nie dopuścić do sprzedaży ziemi w ręce obce. Taka sprzedaż, to w warunkach obecnych zbrodnia wobec narodu, bo tylko dopóki mamy ziemię, dopóty jesteśmy narodem.

Wojna nam prawie wszystko zabrała — nie pozwólmyż, byśmy sami zatracali to, czego nam nawet wojna zagrabić nie zdołała.

I dlatego już dzisiaj, w tych ciężkich czasach, w których włosy siwieją od trosk o życie i przetrwanie, w których myśleć trzeba o najkonieczniejszych, najpierwotniejszych potrzebach, zwróćmy całą naszą uwagę na to, by bronić ziemi, by rękami i nogami trzymać się tej Ziemi-Matki i nie pozbywać się jej za żadne skarby świata!

*Józef Rączkowski.*

---

# Skąd czerpie naród polski swe siły?

Wojna obecnie się tocząca wykazała ogromną tężyznę narodu polskiego, jego zasoby materyalne i siłę moralną. Taka wyśmiewana przez szereg lat Galicya, jako kraj największej nędzy, potrafiła złożyć setki tysięcy na Legiony, potrafiła żywić przez kilka miesięcy tysiączne armie, taki — zdawało się — zacofany pod względem świadomości narodowej kraj potrafił wysłać tysiące ochotników do Legionów. O cyfrach w tym kierunku dowiemy się kiedyś po wojnie. Dziś możemy tylko zaznaczyć — o ile nam wiadomo — że będą one wyglądać imponująco, zwłaszcza odnośnie do czynników, od których niektórzy niedowiarkowie niedużo się spodziewali. Tu zaznaczę, że np. z powiatu wadowickiego wpłynęło na Legiony około sto tysięcy koron, zebranych przeważnie wśród włościan, zaś z powiatu dąbrowskiego złożył lud przeszło 70 tysięcy koron!

Jak się to wszystko stało? Czy nas kto odmienił różdżką czarodziejską? Dlaczego wśród tego ogromnego tragizmu, który się teraz rozgrywa na ziemiach polskich, nie załamano rąk, lecz ciągle jeszcze i coraz silniej wierzy się, że jeszcze Polska nie zginęła? Skąd czerpiemy swe siły?

— Trudno nie znaleść odpowiedzi na te pytania, a odpowiedź ta będzie tylko jedna: **siła narodu polskiego płynie z pod wieśniaczej strzechy.**

Skąd to bowiem czerpali siłę ci śmielsi, co przed paru laty zaczęli tworzyć organizacye strzeleckie? Pili oni orzeźwiającą, cudowną wodę z czystej krynicy duszy chłopskiej, oni tę duszę poznali i dlatego pracowali z taką wielką wiarą w swą ideę. Lecz wnet pokazało się, że rzeczywistość wyprzedziła najśmielsze nawet nadzieje. Czy dużo upłynęło tygodni po tem, jak to Włodzimierz Tetmajer pisał przed dwoma laty w »Kuryerze Codziennym«, że, jak bardzo ukochał te śliczne krakowskie stroje, takby je wszystkie dał za to, żeby mógł ujrzeć po wsiach siwe, strzeleckie mundury, a już — powtarzam — po paru tygodniach cała Galicya pokryła się siecią związków i drużyn strzeleckich, i te siwe mundury strzeleckie można było zobaczyć w najbardziej od miast oddalonych wsiach. I z tego czynu polskiego ludu czerpali ci apostołowie wiarę i siłę do dalszych poczynań. Z chwilą rozpoczęcia pracy nad organizacyami strzeleckiemi wśród ludu lud ten nie był już morzem martwem, lecz żywotną siłą.

Zachodzi pytanie, czy obecna wojna nie skaziła tych szlachetnych popędów? Otóż — przenigdy! Na każdym kroku mamy tego przykłady. I tak, w powiecie nowosądeckim, po wyparciu Moskala z okolicy i otwarciu nanowo parafialnej kasy Raiffeisena w Siedlcach przynieśli chłopi, z jednej parafii, w jednym dniu 13 tysięcy koron, które jako dług oddali do kasy, bo chłop

nie liczy na moratoryum, on ma ustawę w sercu, a przedewszystkiem wierzy najsilniej w zwycięstwo naszych wojsk i nie da się bałamucić głupim mowom.

Zapytuję się, czy, gdy będzie takich faktów więcej, a z pewnością będzie ich setki, nie urośnie serce patronowi kas raiffeisenowskich, p. Stefczykowi i czy nie zacznie on po wojnie pracy z tą samą wiarą i energią, z którą rozpoczął swą pracę, gdy jeszcze kas tych w Galicyi nie było?

Przed paru dniami przyszła do mnie pewna kobieta z powiatu grybowskiego o poradę, gdyż zmarło jej dziecko, za które brała zapomogę z powodu powołania ojca jako rezerwisty do wojska

Napisałem jej zgłoszenie do starostwa i uspokoiłem ją, a czy mię nie zbudowało jej postępowanie?!

Stąd czerpie naród polski swoje siły — z ludu!

*Piątkowski Franciszek.*

# Polska w obecnym czasie.

Polsko, Ojczyzno nasza! Tak niegdyś kwitnąca
Szczęściem i dobrobytem! Ty byłaś płynąca
Mlekiem i miodem! Tobie z łaski dana
Była szczególna dobroć i opieka Pana.
Łany twoje rozkosznie zbożami szumiały,
Które mieszkańców kraju w chleb opatrywały,
A pracy naszej zawsze Pan Bóg dopomagał,
Bo kraj się w dobrobycie coraz więcej wzmagał.

I ktoby się przed rokiem był spodziewał tego,
Co na Ciebie spaść miało, nasza ziemio, złego,
Ktoby się był spodziewał, że z powierzchni ziemi
Zniknie szczęście, dobrobyt, krwią się zaczerwieni
Obszar twój, a olbrzymia część twego narodu
Będzie marła z rozpaczą od zimna i głodu?!

Wszystkie klęski, nieszczęścia z sobą się złączyły,
I całym swym ogromem na Polskę zwaliły.
I przeszły przez nią strasznym, niszczącym pochodem,
Mszcząc się w okrutny sposób nad polskim narodem.

Polsko, Ojczyzno nasza! Kultury strażnico,
Dziś zostałaś Łazarzem ludów, męczennicą;
Zamieniona zostałaś w cmentarzysko wielkie,
W którem spoczywa życie, radość, szczęście wszelkie.
A na obszarze twoim teraz się znajduje
Ruina i zniszczenie, śmierć i głód panuje.
Co noc widne na niebie straszne, krwawe łuny
Płonących chat i wiosek; to straszne zwiastuny
Zagłady naszej. A gdzie dawniej wioski stały,
Tam dziś tylko ruiny i zgliszcza zostały.
A gdzie dawniej gwar ludzki i wesołość wrzała,
Teraz cmentarz i głucha pustynia powstała.
A pośród tej pustyni, między ruinami,
Błądzą ludzie, jak widma, niedolą znękani.
A taka u nich rozpacz, zwątpienie i bieda,
Jaka się żadnem słowem wypowiedzieć nie da.
A ziemia, rodzicielka nasza ukochana,
Od kół i kopyt końskich cała stratowana.
Zamieniona w bagniska, kałuże śmierdzące,
W których grób swój znajduje poległych tysiące.
A nad tem cmentarzyskiem z krakaniem latają
Stada kruków złowrogich i żeru szukają,
Na polach krwawych bitew, gdzie obfitych łupów
Dostarczają im zwłoki pozostałych trupów.

Nad tą dolą okrutną i nieszczęściem naszem,
Ach! płakać nam wypada razem z Jeremiaszem!...

*Woźniak Jan*, z Choczni.

# Pamiętajmy i o najbiedniejszych!

Wiadomo powszechnie, że w myśl ustawy z dnia 26 grudnia 1912 Nr 237 Dz. u. p. przysługuje członkom rodziny nie obowiązanych do służby prezencyjnej, a wezwanych do czynnej służby w obrębie siły zbrojnej wskutek mobilizacyi lub powołania pospolitego ruszenia prawo do zasiłku na utrzymanie z państwowych funduszów.

Z prawa tego korzysta obecnie bardzo dużo rodzin; zdarza się jednak, że nie mogą zeń korzystać często najbardziej potrzebujący. Mam tu na myśli wypadki, w których przysługuje rodzicom prawo reklamacyi swego syna. Są setki takich rodziców, którzy wnieśli podania reklamacyjne o uwolnienie swych synów od służby wojskowej. Po pomyślnem załatwieniu takich podań o reklamacyę powołani do służby wojskowej pozostaną naturalnie nadal przy wojsku, lecz ich rodzinom będzie przysługiwać prawo do zasiłku, w myśl powołanej wyżej ustawy.

Trzy są powody, dlaczego o tem piszemy.

Po pierwsze, sprawa ta bardzo leży nam na sercu, ponieważ ci reklamowani najczęściej są synami biednych wdów, które dotychczas utrzymywali, a teraz wdowy te są w smutnych warunkach, zwłaszcza w kraju tak zrujnowanym jak Galicya.

Po drugie, przyspieszenie załatwienia podania reklamacyjnego ma i to znaczenie, że w myśl ustawy dotyczącej zasiłku dla rodzin osób powołanych do służby wskutek mobilizacyi, zgłoszenia o zasiłek, wniesione później, jak w sześć miesięcy po dniu śmierci lub dniu zaginięcia powołanego, mają być odrzucone bez dalszego postępowania.

Po trzecie, właśnie z powodu niezrozumienia rzeczy powstają z tego powodu częste a bezpodstawne narzekania na wójtów, jakoby oni byli winni, że biedacy ci nie otrzymują zasiłku.

Dlatego w tej drodze zwracamy się do kompetentnych w tym wypadku władz, by sprawy tej nie bagatelizowały i zechciały zrozumieć sens podań reklamacyjnych, wniesionych podczas wojny, a naszych Szanownych Posłów prosimy, aby sprawy tej u władz przypilnować raczyli. *F. P.*

## Użycie wojskowych koni do naprawy dróg.

Hasło, rzucone przez c. k. ministra rolnictwa w znanej odezwie »Do rolników Austryi«, rozległo się głośnem echem w całem państwie. W ślad za władzami centralnemi poszły inne władze i wydały mnóstwo odezw »do ludności rolniczej«.

Chcę tu omówić jednę bolączkę.

Wiadomo powszechnie, jakie znaczenie mają drogi podczas wojny, dlatego też zarząd armii czyni wszelkie starania, zmierzające do utrzymania dróg w możliwie dobrym stanie. W tym to celu musi przedewszystkiem ludność okoliczna posyłać swe konie i ludzi do naprawy dróg.

Nadchodzi czas wiosennych zasiewów, które tak opóźniają się z powodu dłuższej w bieżącym roku zimy. Są okolice, gdzie codziennie posyła się wszystkie, jeszcze w gminach pozostałe, konie do robót koło tych gościńców. Zachodzi pytanie, jak będą w takich warunkach wyglądać wiosenne zasiewy?

Konieczne więc są pewne zarządzenia, a w szczególności, aby konie wojskowe, np. forszpany próżno stojące, obrócić do naprawy dróg, a ludność cywilną uwolnić na czas wiosennych zasiewów od posyłania koni i wozów do robót około naprawy dróg.

*Józef Kubisz*
wójt z Łyczany.

**„Piast" kosztuje rocznie 4 kor.**

## Pretensye ludności ewakuowanej do c. k. skarbu państwa.

Z powodu najazdu moskiewskiego na Galicyę, nie miały nasze władze i urzędy czasu do załatwienia wszystkich spraw, tyczących się konieczności ludowych i tak między innemi nie załatwiono podań o zasiłek na utrzymanie dla rodzin osób, powołanych do służby wskutek mobilizacyi, nie wypłacono pieniędzy za pobrane konie ewidencyjne, forszpany, roboty około dróg i t. d.

Należy więc w tym kierunku przyjść ludności tej z pomocą. Najpierw powinni oni wszyscy otrzymać przynajmniej karty ewakuacyjne

żeby mieli jaką taką legitymacyę. Następnie należy wyjednać, aby rodziny osób, powołanych do służby wskutek mobilizacyi, mogły otrzymać zasiłek w myśl ustawy z dnia 26 grudnia 1912 Nr 237, a w szczególności, aby podania o ten zasiłek, dotychczas nie załatwione, zostały jak najwcześniej załatwione, zaś odnośnie do tych, którzy arkusze płatnicze już mają, aby mogli pieniądze im należne podjąć. Ponieważ kompetentne w tej sprawie władze nie urzędują, w drodze więc — przypuszczam — szybko wydać się mającego rozporządzenia ministeryalnego, powinny być ustanowione władze, do którychby można wnosić odnośne podania, które należałoby w przyspieszonem tempie załatwić, aby jak najprędzej wypłacić ludności słusznie jej przysługujące należytości, oraz powinny być ustanowione urzęda podatkowe, które mają należytości te wypłacać. Należy również ludności tej wypłacić należytości za konie ewidencyjne, forszpany i inne świadczenia wojenne, wogóle postarać się, by ludność ewakuowana mogła zrealizować wszystkie swe, płatne już pretensye do skarbu państwa.

Ponieważ sprawa ta tyczy w wielkiej mierze ludności z powiatu gorlickiego, zwracam się z prośbą do J. E. Długosza, aby wyjednał, by ludność ewakuowana mogła jak najwcześniej zrealizować swe pretensye do skarbu państwa, z wyżej podanych tytułów wypływające, oraz by Szanowna Redakcya »Piasta« następnie ogłosiła interesowanym o wyniku tych starań.

*Piątkowski Franciszek*, z Łyczany.

# Sprawa urlopowania żołnierzy do robót w polu.

Zdawało się, że sprawa ta, tak ważna dla ludności, której nakazano jak najsumienniejsze dokonanie zasiewów, już jest załatwiona. Ministerstwo wojny samo wydało do armii okólnik, oświadczający, że samoistni rolnicy będą otrzymywać urlopy na zasiewy. Stało się jednak inaczej. Dziś o wszystkiem decyduje Naczelna Komenda Armii, bo ona ma najważniejsze zadanie, wobec którego na bok schodzą wszelkie względy. Komenda armii starać się musi o to, by wroga zwyciężyć i wyprzeć go z granic monarchii i czynić musi wszystko, co do tego celu prowadzi. To jest zrozumiałe i jasne. Otóż Naczelna Komenda Armii uznała cały teren zachodniej Galicyi aż do linii Nowy Targ—Chrzanów za teren, objęty operacyami wojennemi i oświadczyła, że na ten teren urlopów żołnierze otrzymywać nie będą. Urlopy otrzymają tylko landszturmiści, przynależni do powiatów, poza tą linią leżących, a więc z powiatów bialskiego, oświęcimskiego, wadowickiego i żywieckiego.

Zabiegi naszych posłów rozbiły się więc częściowo o — konieczność. W czasie wojny względy wojskowe muszą być decydujące. Ludność z zachodniej Galicyi, która cieszyła się już, że żołnierze powrócą na jakiś czas i dopomogą do uskutecznienia zasiewów, zawiodła się. Jest to dla niej ciosem, ale i ten cios zniesie, jak zniosła tyle innych, wierząc święcie, że szlachetny monarcha i państwo, któremu tyle złożyła w ofierze, uznają te cenne ofiary i odpowiednio je wynagrodzą.

# Akcya ratunkowa dla Galicyi.

Na posiedzeniu prezydyum Koła polskiego d. 1 kwietnia r. b. złożył prezes Dr Biliński sprawozdanie z dalszych kroków, poczynionych u rządu w sprawie akcyi ratunkowej. Pomijając sprawę utworzenia banku wojennego, o którym zamieszczamy bliższe wiadomości na innem miejscu, podajemy tu następujące szczegóły.

### Dostarczenie drzewa budowlanego.

Wedle zapewnienia ministra rolnictwa p. Zenkera rząd dostarczać będzie za darmo drzewa budowlanego dla odbudowania nietylko wsi, ale także miast.

### Żywność dla ludności

dotkniętej wypadkami wojennymi, ma być według intencyi rządu centralnego dawaną z reguły bezpłatnie.

### Zboże na zasiew

ma być sprzedawane z reguły po cenach rekwizycyjnych teraźniejszych, a tylko wyjątkowo ubogim rolnikom ma być rozdawane bezpłatnie.

### Konie, bydło i narzędzia rolnicze

mają być sprzedawane z opustem 25%, przyznanym przez ministerstwo skarbu, podczas gdy towarzystwa rolnicze domagają się opustu 33%. Rokowania w tej sprawie doprowadzą prawdopodobnie do podwyższenia opustu (około 30%).

### Kredyt na zboże i inwentarz.

Na żądane przez zastępców rolnictwa kredytowanie należytości za zboże, tudzież inwentarz żywy i martwy aż do przyszłych odszkodowań wojennych rząd nie zgodził się. Pierwsza rata należytości ma być zapłacona za pół roku, a reszta ma być rozłożoną na 3 lata. Koło polskie żąda rozłożenia na 6 lat, podobnie jak przy dawnych pożyczkach z powodu klęsk elementarnych.

### Sprawa urlopowania żołnierzy.

Uwolnienie samodzielnych gospodarzy i dzierżawców od służby wojskowej dla uskutecznienia zasiewów jarych przyznane zostało reskryptem ministerstwa obrony krajowej z 4 marca 1915 l. 359/XIV na dni czternaście i to dla okolic poza linią operacyjną. Wskutek interwencyi prezesa Koła obiecał prezydent ministrów odnieść się do władz wojskowych o rozszerzenie tych ulg na powiaty, uwolnione od nieprzyjaciela, przedłużenia urlopu do czterech tygodni i o urlopowanie jednego kowala i jednego kołodzieja na każdą wieś

## Wypłata za świadczenia wojenne.

**Wypłata należytości za świadczenia wojenne z powodu zajęcia lub zniszczenia nieruchomości** (gruntów i domów) natrafia na trudności rzekomo z tego powodu, że obaj ministrowie skarbu austryacki i węgierski, mieli się temu sprzeciwić. Tymczasem należytość ta przewidzianą jest w §§ 19 i 20 ustawy o świadczeniach wojennych i uzasadnioną jest nadzieja wypłaty zaliczek w wysokości jednej trzeciej części szkody, zwłaszcza, że żaden minister skarbu nie sprzeciwia się wypłacie.

**Oszacowanie szkód wojennych** natrafiało dotychczas również na trudności w Galicyi. Na Bukowinie jednak prezydent rządu hr. Meran zarządził już takie oszacowanie we własnym zakresie działania za pośrednictwem starostów, przy udziale dwóch znawców, jednego rolnika i jednego technika. Prezes Koła polskiego poprosił tedy prezydenta ministrów, aby polecił władzom politycznym w Galicyi oszacować w ten sam sposób szkody wojenne.

*Andrzej Kędzior,* wiceprezes Koła pol.

# Państwowy zakład kredytowy dla Galicyi.

W Nrze 13 „Piasta" podaliśmy naszkicowany przez prezydenta ministrów, hr. Stürgkha, projekt galicyjskiego banku dla odbudowania kraju, którego kapitał miał być złożony przez państwo, przy udziale banków wiedeńskich. Rokowania, przeprowadzone z bankami wiedeńskiemi przez ministra skarbu, bar. Engla, nie odniosły jednak skutku, gdyż banki te wykluczyły udział Banku krajowego, oraz zażądały utworzenia banku w Wiedniu, z dyrektorami wiedeńskimi, o charakterze czysto kupieckim.

Na konferencyi dnia 30 marca 1915 powiodło się przecież prezesowi Koła polskiego, Dr Bilińskiemu, mimo oporu ministra skarbu, uzyskać u prezydenta ministrów stanowcze przyrzeczenie utworzenia banku wojennego dla Galicyi, który do 14 kwietnia b. r. ma wejść w życie na podstawie projektu dyrektora Banku krajowego, Dr Steczkowskiego, który to projekt przyjął ostatecznie minister skarbu 1 kwietnia r. b. wobec marszałka krajowego.

Według projektu p. Steczkowskiego bank nosić ma nazwę „Państwowy zakład kredytowy", kapitału zaś ma dostarczyć państwo, kraj Galicyi i Bank krajowy. Wysokość kapitału zakładowego wynosić ma na razie ze względu na to, że tylko kilkanaście powiatów wolnych jest od nieprzyjaciela, 25 **milionów koron**, względnie jeżeli kapitał uzyskany będzie w drodze reeskontu w Banku austro-węgierskim, lub pocztowej Kasie oszczędności, mniej o sumę uzyskaną z reeskontu. Wydział krajowy na posiedzeniu dnia 2 kwietnia r. b. uchwalił wpłacić do tego zakładu kwotę **jednego miliona koron z funduszu krajowego, a Bank krajowy wpłaci także jeden milion koron.**

Zakład kredytowy udzielać będzie pożyczek:

1) bankom, kasom oszczędności, stowarzyszeniom kredytowym (zaliczkowym) i kasom Raiffeisena na wypłaty kuponów i wkładek oszczędności (na razie w granicach moratoryum);

2) rolnikom, przedsiębiorstwom przemysłowym, kupcom i rękodzielnikom, na urządzenie i dalsze prowadzenie ruchu.

Kredyt udzielany będzie:

1) bezpośrednio: bankom, kasom oszczędności i centralnej Kasie spółek rolniczych, dalej właścicielom i dzierżawcom dóbr tabularnych, wreszcie przemysłowcom;

2) pośrednio:

a) rolnikom za pośrednictwem centralnej Kasy spółek rolniczych (Raiffeisena), kas oszczędności, albo też filij Banku krajowego;

b) Towarzystwom kredytowym za pośrednictwem związków, względnie centralnych zakładów, których są członkami, a które są akredytowane w Banku krajowym.

Pośrednictwo odbywać się ma bez żądnych kosztów i bez poręki pośredniczących instytucyj, które jedynie mają przyjmować podania o pożyczki, przedkładać te podania z opinią państwowemu zakładowi kredytowemu i pomagać przy zaciąganiu pożyczek.

Kredyt udzielany będzie na podstawie praktykowanych w interesach bankowych podkładów i zabezpieczeń, a stopa procentowa ma być zastosowaną do każdorazowej sytuacyi targu pieniężnego.

Kierownictwo zakładu składać ma 2 lub 3 dyrektorów, mianowanych przez rząd, nadzór zaś ma spoczywać w rękach rady administracyjnej, której część członków wyznacza Wydział krajowy. Rada administracyjna powołaną ma być do uchwalania większych pożyczek.

Personalu urzędniczego dostarczyć ma Bank krajowy za odpowiedniem wynagrodzeniem.

Czysty zysk musi być tak długo przelewany do funduszu rezerwowego na pokrycie strat, dopóki ten fundusz nie dosięgnie 20 procent kapitału zakładowego.

Siedziba państwowego zakładu kredytowego znajdować się będzie w każdorazowem miejscu pobytu galicyjskiego Banku krajowego.

Uwolnienie od stempli i należytości dla pożyczek, udzielanych przez państwowy zakład kredytowy ma być przyznane w drodze cesarskiego rozporządzenia.

* * *

Jak się dowiadujemy, mają być zamianowani dyrektorami państwowego zakładu kredytowego dla Galicyi dyrektor Banku krajowego p. Dr Jan Kanty Steczkowski, który na czas urzędowania tego zakładu otrzyma urlop w Banku krajowym, oraz dyrektor filii lwowskiej Banku austro-węgierskiego, p. Józef Zgórski, ewentualnie jeden z urzędników ministerstwa skarbu.

*Andrzej Kędzior.*

## Opieka nad wychodźcami galicyjskimi.

Dotychczas tylko wychodźcy, zamieszkali we Wiedniu i okolicy, otoczeni byli opieką komitetu zapomogowego, pod przewodnictwem JE. Dra Bilińskiego, wychodźcy zaś w innych krajach, zwłaszcza w Czechach, Morawach i Styryi, zdani byli na łaskę losu i przedsiębiorców w barakach, o ile nimi nie zajęli się posłowie do Rady państwa...

Projekt b. prezesa Koła polskiego Dra Lea, aby utworzyć komitet obywatelski dla opieki nad wychodźcami, nie doczekał się urzeczywistnienia, bo ministerstwo spraw wewnętrznych odmówiło zasiłku na utrzymanie biura, któreby mogło załatwiać liczne korespondencye.

Obecnie wskutek interwencyi teraźniejszego prezesa Koła polskiego Dra Bilińskiego opiekę nad wychodźcami objął Wydział krajowy, któremu ministerstwo spraw wewnętrznych przyrzekło zwrócić koszta podróży delegatów. Delegatami na poszczególne kraje zamianuje Wydział krajowy członków komisyi Koła polskiego dla spraw wychodźtwa, którzy oświadczą gotowość przyjęcia tego obywatelskiego obowiązku, biuro zaś dla tych spraw otwarte zostało z końcem marca r. b. w lokalu, oddanym do dyspozycyi przez JE. Dra Bilińskiego we Wiedniu, I. Wallnerstrasse Nr 1 A, 4 piętro, do którego to biura winni zgłaszać się wychodźcy ze swemi zażaleniami. Biuro to prowadzi sekretarz Wydziału krajowego, p. Maurycy Madurowicz.

## O uwolnienie dziewcząt z baraków.

Minister rolnictwa wezwał rolników, by wykorzystali każdą piędź ziemi na zasiewy, kładąc nacisk, że dziś dokonanie zasiewów jest czynem patryotycznym i poniekąd tak ważnem, jak robienie armat i t. d., boć przecie wojna przemieniła się już dawno w wojnę gospodarczą. Naszemu ludowi nie trzeba przedkładać konieczności zasiewów. Onby tę ziemię tak, czy tak, jak najlepiej uprawił. Ale jak to ma zrobić?

Brak mu koni, brak mu zboża, a nadewszystko **brak rąk do pracy.** Cieszono się nadzieją, że wrócą landszturmiści i pomogą obrobić pola. Okazało się, że do powiatów krakowskiego, wielickiego, podgórskiego, myślenickiego, bocheńskiego, brzeskiego, grybowskiego, sądeckiego, gorlickiego landszturmiści na roboty wiosenne nie wrócą. Trudno, z tem się trzeba pogodzić. Ale właśnie w tych powiatach brak dziś bardzo znacznej ilości dziewcząt. Było ich kilka tysięcy na robotach w Danii i w Niemczech. Po wybuchu wojny wracały, ale zamiast do domów, posłano je — do baraków w Libnicy, w Choceniu i t. d. I tam te biedactwa siedzą, a w domu nie ma kto robić na roli. Ojcowie, synowie i bracia na wojnie, jedni w linii, drudzy przy forszpanach — w niejednym domu jest tylko stara matka lub ojciec i drobne dzieci — kto więc ma tę ziemię obrobić?

Dlatego prosimy pp. posłów ludowych, by się wystarali, **aby dziewczęta, które po powrocie z zagranicy zostały zapędzone do baraków** i tam siedzą bezczynnie, narażając niepotrzebnie skarb państwa na wydatek, **jak najprędzej odesłano do powiatów, uwolnionych od najazdu. W ten sposób przybędzie parę tysięcy rąk do pracy,** a tych rąk dzisiaj naprawdę brakuje. Spełnieniu tego żądania chyba istotnie nic nie stoi na przeszkodzie.

*Józef Holewa*
ze Starego Wiśnicza.

## Jeszcze jedna bolączka.

Chciałem i ja coś napisać o ciężkiej chłopskiej bolączce w czasach dzisiejszych, o koniach. Chodzi mi **o konie, porzucone przez wojsko przy drogach.** Niejeden widział, że biedna gadzina trzęsie się w rowie z głodu i zimna, włóczy się pół żywa koło domu — wziął z litości, aby pożywić i ogrzać w ciepłej stajni. Drugiemu, choćby nie chciał, bo nie miał nawet czem swojej krowy wyżywić, komenda lub wójt kazali takiego upadłego konia, czasem wieczną kalekę, chować. Myślał sobie niejeden: Ano, zabrali mi konia Moskale zadarmo niech ta, może z tej gadziny co bedzie. —

Ano, myśli sobie — dobra i taka kaleka; żeby tem po dwie godziny jako robić i świętą ziemię żywicielkę obrobić. Nie miał czem chować, to gotował ziemniaki do sieczki, buraki; inny kupował, co mógł, byle konisko wyżywić, pewny, że będzie miał czem na wiosnę w pole wyjechać.

Tymczasem, co się dzieje? Chłop odżywił konia, wyratował z kalectwa, a tu starostwo przysyła wójta, że tego konia trzeba oddać komendzie wojskowej, **która** takie konie sprzedaje na licytacyach, a chłopu za chowanie płaci się 50 halerzy na dzień!

Dlatego do posłów ludowych, którzy tak gorąco i serdecznie nami się opiekują, zwracam się z prośbą o starania w tym kierunku, **aby konie, porzucone przez wojsko, a wypielęgnowane przez chłopów, przechodziły na ich własność, albo przynajmniej, by za chowanie takich koni przyznano chłopom odpowiednie do dzisiejszych warunków wynagrodzenie.**

*Jan Kwaśny*
z Tymowy ad Brzesko.

## Wypłata za kwity rekwizycyjne.

**Włościanie z powiatu wadowickiego, z okręgów sądowych zatorskiego i skawińskiego**, posiadający formalnie wystawione kwity rekwizycyjne, zechcą się zgłosić z tymi kwitami we **czwartek dnia 15 kwietnia** w sali Rady powiatowej **we Wadowicach, dnia 19 kwietnia w Zatorze** w sali Rady gminnej, lub w dniach **17 i 18 kwietnia w Kalwaryi**, gdzie **poseł dr Banaś** udzieli im wyjaśnień co do formalności, aby pieniądze za kwity mogli otrzymać.

**Włościanie z powiatu gorlickiego**, posiadający formalnie wystawione kwity rekwizycyjne, zechcą się w ciągu przyszłego tygodnia zgłaszać **do księdza kanonika St. Niepokoya w Szalowej**, ost. p. Stróże, **albo do księdza kanonika Władysława Kędra**, u byłego posła Cielucha **w Berdychowie**, ost. p. Stróże. Tam otrzymają odpowiednie formularze i wyjaśnienia.

Terminy zgłoszeń w innych powiatach ogłosimy w następnym numerze „Piasta".

## Więcej poczucia obywatelskiego!

W chwili tak strasznej, jak obecna, kiedy na lud polski tyle zwaliło się nieszczęść, obowiązkiem jest każdego pomagać drugiemu wedle sił i możności. Nędza zrównała dziś na wsi wszystkich. Zarówno ten, co miał 20 morgów, jak ten, co miał mórg ziemi, dzisiaj jest nędzarzem. W takiem położeniu powinniśmy wszyscy pozbyć się dawnych wad, sobkostwa i braku współczucia dla drugich. Dziś powinno wszystkich obowiązywać hasło: Ramię do ramienia, jeden za wszystkich, wszyscy za jednego! Bo jeśli w takiej chwili myśleć będzie każdy tylko o sobie, to, zaiste, nie wiele z nas po tej wojnie okropnej zostanie!

Jest sprawa taka. Koń na wsi jest rzadkością. Ale w każdej znajdzie się jeden czy kilka. Jednym został szczęśliwie, inni zdołali kupić, bo mieli pieniądze. Prawda, że zapłacili drogo, ale też nieprawdą jest, jakoby to im dawało prawo wyzysku za pracę tego konia. Dziś musimy dbać o to, by wedle możności uprawiać ziemi jak najwięcej, bo inaczej w kraju naszym więcej ofiar zabierze głód, niż wojna. A co się dzieje? Oto w niektórych powiatach, jak nam donoszą, ci, co mają konie, żądają za dzień pracy za nie po 24 korony, jak np. w powiecie chrzanowskim. Gdzież dziś biedaka, mającego 2 morgi gruntu, stać na zapłacenie 24 koron za dzień?! A przecie obowiązkiem każdego Polaka jest dbać o to, by właśnie ci biedacy mogli uprawić ziemię, bo im to właśnie najbardziej grozi głód. Czy ci, co dziś odmawiają tym biedakom koni na roboty, będą mogli za kilka miesięcy patrzeć spokojnie, jak ci biedacy będą z głodu mrzeć?! Pamiętajcie, bracia chłopi, że Polaków tylu w tej wojnie wyginie, iż każde ocalone życie polskie, to skarb dla ojczyzny, dla Polski!

Dlatego wzywamy was, bracia, będący w szczęśliwszem od innych położeniu, pozbędźcie się sobkostwa, pomagajcie biedakom, stańcie się obywatelami naprawdę, stańcie się prawdziwymi synami Polski! Tego po was oczekują bracia z innych dzielnic, tego po was oczekuje Ojczyzna!

# Dział gospodarczy.

## Siewniki rzędowe.

W 11 numerze „Piasta" w artykule pod tytułem „Siejmy maszynami rzędowemi, a oszczędzimy dużo ziarna", wskazywaliśmy na wielkie korzyści siewu rzędowego, zaznaczając, że oprócz zapewnienia sobie przy tym sposobie wysiewu lepszego plonu ma się przedewszystkiem tę natychmiastową korzyść, że osięga się znaczne oszczędności nasienia, wskutek czego przy obecnych cenach ziarna siewnik opłaca się po jednym tygodniu pracy. Nasi włościanie mało dotychczas używali tych maszyn, tylko gdzieniegdzie ma ją bogatszy rolnik. Kółka rolnicze lub gmina, wogóle zaś jest po wsiach siewników bardzo niewiele. Obecnie wielu chciałoby je nabyć i zapytują naszą redakcyę, gdzie je można dostać. Po miasteczkach niema nigdzie siewników na składzie, należałoby je sprowadzić. Nie potrzeba jednak szukać daleko. Syndykat rolniczy w Krakowie, który jest instytucyą handlową, dostarczającą wszelkich artykułów rolniczych na cały kraj, ma zawsze na składzie w Krakowie dostateczną ilość wszelkich maszyn rolniczych, a więc także siewników rzędowych. Oprócz większych siewników, używanych tylko po dworach, ma Syndykat rolniczy także siewniki małe, dostosowane do gospodarstw włościańskich.

Mamy tu dwa gatunki siewników rzędowych. Lepsze, całostalowe i nadzwyczaj trwałe, sławnej fabryki Sacka i siewniki wyrobu czeskiego, które są o wiele tańsze, ale mniej trwałe od poprzednich. Jedne i drugie wysiewają bardzo dobrze, nadają się na każde pole, równe, czy górzyste, na glebę lekką czy ciężką.

W każdym gatunku są równe wielkości siewników, szersze i węższe. Najodpowiedniejsze dla włościan są maszyny o szerokości nie więcej jak $1^1/_2$ m., a wymagające siły pociągowej 1 lub 2 koni.

Siewnik Sacka:

9 rzędowy, $1^1/_4$ metra szeroki, obsiewający na dzień około 4 morgi, kosztuje K 425.

11 rzędowy $1^1/_2$ metra szeroki, obsiewający na dzień około 5 morgów, kosztuje K 450.

13 rzędowy, $1^1/_2$ metra szeroki, obsiewający na dzień około 6 morgów, kosztuje K 475.

Siewnik czeski:

7 rzędowy, 70 cm. szeroki, obsiewający dziennie około 3 morgi, kosztuje K 225.

9 rzędowy, 90 cm. szeroki, obsiewający dziennie około $3^1/_2$ morga, kosztuje K 244.

11 rzędowy, 1 m 10 cm. szeroki, obsiewający dziennie około 4 morgi, kosztuje K 271.

13 rzędowy, 1 m. 30 cm. szeroki, obsiewający dziennie około 5 morgów K 304.

15 rzędowy 1 m. 50 cm. szeroki, obsiewający dziennie około $6^1/_2$ morga, kosztuje K 323.

Oprócz powyżej podanych maszyn może Syndykat dostarczać również siewników większych, a także i jeszcze mniejszych ręcznych.

Doskonały siewnik ręczny 5 rzędowy kosztuje K 165.

Chcący nabyć siewnik ma przysłać naprzód należną kwotę pod adresem: Syndykat rolniczy w Krakowie, plac Szczepański 6, napisać jaki siewnik sobie życzy i podać swój dokładny adres i stacyę kolejową, a natychmiast wyśle mu się z Krakowa żądaną maszynę. Koszta transportu z Krakowa ponosi zamawiający na miejscu przeznaczenia.

Choć siewnik opłaci się bardzo dobrze, to jednak wydatek dla jednego rolnika na tę maszynę jest naraz znaczny i dlatego powinno się łączyć kilku włościan razem i wspólnie maszyny używać. Dobrzeby też było, gdyby jeden kupił, a innym za pieniądze pożyczał.

---

# KRONIKA.

**Wszystkim P. T. Prenumeratorom, Czytelnikom i Przyjaciołom „Piasta"**, którzy nam nadesłali życzenia świąteczne, składa Redakcya serdeczne podziękowanie.

**Koniec wykazu składek dla ludności z nad Dunajca** oraz sprawozdanie z użycia tych składek na ratunek dla ludności najbardziej wojną dotkniętej w okolicach nad Dunajcem, zamieścimy w następnym numerze.

**Tułaczom z ziemi drohobyckiej** przesłali podpisani n żej żołnierze na ręce Redakcyi „Piasta" tysiące pozdrowień oraz życzenie Wesołego Alleluja: Władysław Miśkow kapral, Milan Józef, Furla, Kmetyk Zenon, form. Wilk Jan, Mielnik, kapral Piętka, Stopnicki, Kłoś, Dikier, Wynar z 28 pułku artyleryi polnej.

**Zatrudnienie jeńców wojennych przy obwałowaniu Wisły powyżej Krakowa.** Reskryptem z 30 marca 1915 r. zgodziło się ministerstwo wojny na zatrudnienie 6000 jeńców wojennych przy obwałowaniu obu brzegów Wisły od ujścia Przemszy do Czernichowa, względnie do Jaśkowic. W tych dniach wyjadą na miejsce starszy inżynier krajowego biura melioracyjnego, p. Tadeusz Korosadowicz i radca ministeryalny p. Józef Opolski, celem oznaczenia miejsc, w których mają być zbudowane baraki w liczbie sześciu dla jeńców wojennych. Kierownictwo obwałowania lewego brzegu Wisły obejmie inżynier p. Stanisław Przybylski, prawego zaś brzegu inżynier Gustaw Müldner.

**Ważne dla ludności z obrębu twierdzy krakowskiej.** Z. c. k. Prokuratoryi Państwa otrzymaliśmy następujący komunikat:

Wskutek pojawienia się w obrębie twierdzy u ludności cywilnej wypadków ospy, które mogą się stać niebezpieczne także i dla załogi, postanowiła c. i k. Komenda twierdzy wyewakuować z obrębu twierdzy wszystkie te osoby, które nie poddały się szczepieniu ospy.

Jest więc rzeczą konieczną, aby wszyscy, nieszczepieni w ciągu ostatnich dwóch lat, poddali się natychmiast szczepieniu, bo w przeciwnym razie grozi im wydalenie z obrębu twierdzy.

**Moratoryum dla Galicyi i Bukowiny** zostało przedłużone w całej pełni na kwiecień i maj.

**Wojenny zakład obrotu zbożem** utworzono w ubiegłym tygodniu w Wiedniu. Zakład ten zakupywać będzie zapasy zboża w tych okręgach, w których jest go poddostatkiem i sprzedawać w okręgach, w których zboża niema. Dla oszczędzania mąki i zboża wprowadzono w Austryi 28 marca uregulowanie jedzenia. Jedna osoba może na dzień zjeść nie więcej, jak 200 gramów mąki lub chleba. Ludność rolnicza otrzymała podwyżkę tej normy na 300 gramów, w naszym zaś kraju na 400 gramów.

**Tarnów w ręku rosyjskiem.** Według opowiadania człowieka, który był w Tarnowie od 20 do 25 lutego, Tarnów nie odczuwał zbyt silnie skutków wojny. Rosyanie usunęli się z miasta i obozują na przedmieściach i w Woli Rzędzińskiej. Drożyzna panuje wielka. W mieście powstało kilka spółek żywnościowych. Stan zdrowotny jest prawie normalny. Wiadomości o epidemiach, grasujących w Tarnowie, są nieprawdziwe. Także wieści o okropnem zniszczeniu Tarnowa są przesadzone.

**Miasto Lwów** ma dzisiaj charakter wojennego obozu. Ustawicznie przesuwają się przez nie oddziały wojsk, konwoje rannych, przesyłki żywności i amunicyi. Życie w mieście jest normalne. Znaczną część szkół otwarto.

**Miasto Gorlice** wskutek trzymiesięcznych walk, toczących się koło niego, zostało, jak nam donoszą, ogromnie zniszczone. Granaty poryły cmentarz tak, że przedstawia on dziś jedną wielką mieszaninę trupów, trumien i nagrobków. Kościół zniszczony. W ostatnich dniach w mieście nie było ani Rosyan, ani Austryaków.

**W Siarach i Sękowej pod Gorlicami** toczyły się w ostatnich dniach niezwykle zacięte walki. Obie wsie są niemal zupełnie zniszczone. Z pałacu posła Długosza pozostały gruzy. Prześliczny stary kościół modrzewiowy w Sękowej, zbudowany przez Kazimierza Wielkiego, został kompletnie roztrzaskany granatami. Nowy kościół zrujnowany. Rosyanie mieli w nim przez dwa miesiące cztery kuchnie polowe, spalili wszystkie sprzęty drewniane, strzaskali ołtarze, przybory liturgiczne zrabowali. Cały szereg gospodarzy w Siarach i Sękowej zostało zabitych, między innymi Józef Hajduk i 16 letni syn gospodarza Antoniego Woźniaka.

**W Przemyślu,** jak donoszą pisma zagraniczne, życie wróciło już do normalnego trybu.

**Kołomyja,** znajdująca się z powrotem w rękach austryackich, przedstawia obraz strasznego zniszczenia. Wszystkie mieszkania zostały przez kozaków obrabowane.

**Aresztowanie dostawców wojskowych.** W ubiegłym tygodniu aresztowano w Wiedniu i na Węgrzech szajkę żydów, dopuszczających się niesłychanych oszustw przy dostawach wojskowych. U jednego z nich znaleziono milion par butów z papierowemi podeszwami. — Doprawdy, niema kary, któraby była dość dotkliwą dla takich zbrodniarzy.

**Człowiek z 47 kulami.** W Królewcu w Prusiech Wschodnich znajduje się w szpitalu landwerzysta, który ma 47 ran, a oprócz nich w ciele 18 większych kawałków szrapneli. Lewe oko ma wystrzelone. Aczkolwiek raniony jeszcze w październiku, człowiek ten żyje do dziś dnia.

**Żydzi w Rosyi i w Ameryce** rozpoczęli agitacyę w świecie przeciwko Polakom. Wrzeszczą oni, że Polacy w Królestwie prześladują żydów i domagają się, aby przy uregulowaniu sprawy polskiej przyznano ludności żydowskiej co najmniej takie prawa, jak Polakom.

**Odpowiedzi Redakcyi.** Wszystkim tym, którzy nadesłali nam korespondencye, donosimy, że korespondencye te wydrukujemy w najbliższych numerach „Piasta“.

# Dziewiąty miesiąc wojny.

Dnia 2 b. m. rozpoczął się dziewiąty miesiąc wojny. Na żadnym z terenów walk nie zapadło dotychczas rozstrzygnięcie, ale wszystko wskazuje, że w najbliższym czasie rozstrzygną się wypadki, które mogą wpłynąć na przyspieszenie końca wojny. Rezultat dotychczasowych zapasów jest korzystny dla Niemiec i Austro-Węgier. Cała prawie Belgia i najbogatsza północna część Francyi znajduje się w rękach niemieckich. **W Królestwie Polskiem armie niemiecka i austryacka zajęły terytoryum, wynoszące z górą 53.000 kilom. kwadratowych, zamieszkane przez półszosta miliona ludności.** Rosya zajęła na razie znaczną część Galicyi.

## Wojna z Rosyą.

Obecnie uwaga świata całego skupia się na walkach w Karpatach. Toczy się tam już od stycznia straszliwa bitwa, która w ostatnich tygodniach weszła w okres może rozstrzygający.

### Bitwa w Karpatach.

Po kapitulacyi Przemyśla Rosyanie wszystkie swe siły stamtąd wysłali w Karpaty, usiłując za wszelką cenę przełamać front wojsk sprzymierzonych. Najzaciętsze walki toczą się **na południe od Dukli, wzdłuż rzek Ondawy i Laborczy, dalej koło przełęczy użockiej i Łupkowa.** Są to już nie walki, ale **rzezie formalne**, gdyż Rosyanie ślą tam marnotrawnie olbrzymie siły, pędząc całe pułki po trupach pułków zniesionych, naprzód. W kilku miejscach wojska nasze musiały się cofnąć, na ogół jednak wytrzymują zwycięsko straszliwy napór Rosyan, zadając im niesłychanie ciężkie straty. Taktyka Rosyan w Karpatach jest **marnotrawieniem ludzi** bo inaczej nie można nazwać walk, w których się traci tysiące żołnierzy, aby zdobyć jakieś małe wzgórze.

W ubiegłym tygodniu dnia 5 b. m. wojska niemieckie i austro-węgierskie wzięły w dolinie rzeki Laborczy z górą 7.500 jeńców. **Walka trwała na całym froncie karpackim przez święta**, z coraz większą gwałtownością. Według zdania fachowców wojskowych ta **straszna bitwa, najkrwawsza w dziejach**, przybiera obrót pomyślny dla wojsk austro-węgierskich i niemieckich. Sytuacya obecna nie daje powodu do zaniepokojenia. W każdym razie Rosyanie pamiętać będą długo te walki w Karpatach, skoro już Karpaty ochrzcili nazwą „paszcza szatana“.

### Walki w Galicyi wschodniej.

Pomiędzy Dniestrem a Prutem toczą się również bardzo zacięte walki. Dnia 1 kwietnia zakończyła się tam kilkudniowa bitwa, tocząca się na granicy Galicyi, klęską Rosyan. Po trzydniowym spokoju usiłowali Rosyanie 4 b. m. koło Ujścia Biskupiego na wschód od Zaleszczyk usadowić się **na południowym brzegu Dniestru**, zostali jednak odparci, straciwszy zupełnie dwa bataliony piechoty i 1400 ludzi w jeńcach. Walki trwają dalej.

### Na Bukowinie.

Wojska austro-węgierskie podjęły **z Czerniowiec ofenzywę**. Przekroczyły granicę i podeszły **pod miasto Chocim**. Wzdłuż granicy toczą się obecnie walki.

### Nad Dunajcem, Nidą i Pilicą.

W porównaniu z bitwą w Karpatach, nad trzema rzekami panował w ubiegłym tygodniu względny spokój. Dnia 1 b. m. atak Rosyan **koło Inowłodzi** nad Pilicą został wśród ciężkich strat odparty. W tym samym dniu rozbił się silny nocny atak Rosyan nad ujściem Nidy do Wisły o straszliwy ogień naszej artyleryi. Nad Dunajcem panował spokój. Obecnie komendę nad wojskami rosyjskiemi nad Pilicą objął gen. Dimitrjew, należy się tam spodziewać jakiejś większej akcyi.

### W północnem Królestwie.

W północnej części Królestwa toczy się w dalszym ciągu z niezmniejszoną zaciętością bitwa na linii mniej więcej **od Płocka przez Przasnysz, Ostrołękę, Ossowiec, Augustowo, aż do Kłajdedy.** Niewątpliwie **przygotowują się tam jakieś wielkie wypadki**, gdyż pisma zaznaczają, że Hindenburg gotuje niespodziankę, chce się mianowicie zemścić na Rosyanach za Przemyśl i Przasnysz. Fakt, **że w marcu wzięli tam Niemcy do niewoli 65.000 Rosyan**, świadczy, iż Rosyanie ponoszą tam ustawiczne klęski. Główne walki toczą się **w gubernii suwalskiej.** W ubiegłym tygodniu Rosyanie ponieśli tam klęski **pod Augustowem i Kalwaryą.** Szczegółów tych walk nie znamy, w każdym jednak razie to można stwierdzić, że stoją one obok walk, toczących się w Karpatach.

## Inne wojny.

**Wojna z Serbią.** W ubiegłym tygodniu Serbowie bombardowali miasto Orsowę nad Dunajem. Za to artylerya austryacka zbombardowała Belgrad.

**Wojna we Francyi.** Na terenie francuskim toczą się od dwóch miesięcy przeszło straszliwe walki. Bez przerwy atakują na całym froncie Francuzi, stale odpierani przez Niemców, tak, że linia frontu bojowego w ciągu tych dwóch miesięcy nieustannych walk prawie się nie zmieniła. Znawcy wojskowi twierdzą, że w najbliższym czasie musi się tam dotychczasowa taktyka wojenna zmienić, bo w przeciwnym razie wojna mogłaby trwać i pięć lat, bez rezultatu.

**Wojna turecka.** Tydzień ubiegły przyniósł ożywienie na terenie wojny tureckiej. Zacięte walki toczą się **na Kaukazie**, flota francuska i angielska podjęła na nowo **bombardowanie Dardaneli, flota rosyjska ostrzeliwała porty tureckie** w Małej Azyi. Dnia 5 b. m. Turcy zatopili koło Odessy dwa parowce rosyjskie. Podczas

tej akcyi krążownik turecki „Medżidje“ najechał na minę i wyleciał w powietrze. W Dardanelach zatopili Turcy okręt angielski, wyławiający miny.

**Wojna na morzu.** Niemieckie łodzie podwodne prowadzą dalej zaciekłą walkę z handlowymi okrętami angielskimi. Skutki tej walki są jednak niezbyt wielkie. Od 18 stycznia do 26 marca zatopili Niemcy 35 handlowych okrętów angielskich. Trzeba dodać, że Anglicy mają flotę handlową, złożoną z 18.000 okrętów. Kapitanowie handlowych okrętów angielskich trzymają się teraz tej metody, że najeżdżają na łodzie podwodne i zatapiają je.

# Sprawy polskie.

**Ojciec święty** nadesłał Sienkiewiczowi, który imieniem komitetu ratunkowego dla Polski zwrócił się do niego z listem hołdowniczym, obszerne pismo, w którem podnosi, że naród polski jest szczególnie bliski sercu Ojca św. Narodowi polskiemu, a w szczególności Sienkiewiczowi, członkom komitetu i ofiarodawcom, udzielił Ojciec św. apostolskiego błogosławieństwa.

**Ignacy Paderewski**, wszechświatowej sławy muzyk, oddał się w zupełności pracy dla ratowania zniszczonej Polski. Był on w Ameryce, w Paryżu i w Londynie, gdzie pozawiązywał komitety dla ratowania Polski. — Na czele tych komitetów stanęli wybitni politycy.

**Księstwo Poznańskie** zadokumentowało obecnie swoją ofiarność na rzecz braci, dotkniętych pożogą wojny. Na pomoc dla Królestwa Polskiego złożyło dotąd pół miliona marek, a składki płyną dalej. I trzeba podnieść z ogromnem zadowoleniem, że przeważną część składkowców tworzą tamtejsi chłopi i drobni mieszczanie. W pismach ludowych znajdujemy całe szpalty składek, co świadczy, że chłopi w Poznańskiem czują się naprawdę obywatelami. Dzienniki poznańskie zabrały już głos w sprawie przyniesienia pomocy także ludności Galicyi, niemniej od Królestwa wojną dotkniętej.

**Dla najbiedniejszych z biednych w Galicyi** ofiarował komitet pań z księstwa Poznańskiego znaczniejszą ilość podarków, ubrań i bielizny. Podarki te już nadeszły na ręce namiestnika.

**Śląska gmina na rzecz dotkniętych wojną w Galicyi.** „Dziennik Cieszyński“ donosi, iż Rychwald, polska gmina na Śląsku, uchwaliła 500 K na rzecz dotkniętych wojną braci w Galicyi. Cześć Braciom z Rychwałdu za tak piękny dar!

**Ameryka a Polska.** W samem mieście Millwaukee zebrano dotychczas na rzecz dotkniętych wojną Polaków z górą milion dolarów. Jak widać, Millwaukee jest drugiem miastem polskiem w Ameryce po Chicago, któremu sprawa polska najwięcej leży na sercu.

## Od Wydawnictwa.

**Wszystkich naszych Czytelników, którzy przyrzekli nadesłać prenumeratę, prosimy o nadesłanie jej, gdyż w przeciwnym razie musielibyśmy im wstrzymać wysyłkę „Piasta“. Zaznaczamy, że z miejscowości, z których nie można przesyłać pieniędzy, można przysyłać prenumeratę w markach pocztowych.**

Illustrowany kalendarz wojenny „Piasta“ jest jeszcze do nabycia.

# Wiadomości o żołnierzach.

Z Biura wywiadowczego w Wiedniu doniesiono nam, że:

Aleksandrowicz Wincenty, 20 p. p. 11 komp., zaginął.

Bogusz Józef, 32 p. obr. kraj. 3 komp., zaginął.

Boryczko Stanisław, 57 p. p. 13 komp., ur. w Bogumiłowicach, 1887, ranny, w niewoli w Ukryskoje, Transbajkalia, Rosya.

Brydniak Marcin, 16 p. obr. kraj. 12 komp., z Królówki, [illegible], zaginął.

Brzeżny Stanisław, 20 p. p. 16 komp., ur. w Ochotnicy, [illegible], ranny.

Czyryczyk Franciszek, 20 p. p. 9 komp., z Ochotnicy, zaginął.

Ćwiękała Franciszek, 16 p. obr. kraj. 7 komp., z Krzeszowa, [illegible], zaginął.

Ćwiertnia Jan, 20 p. p. 11 komp., zaginął.

Ćwierz Andrzej, frajt. 16 p. obr. kraj. 8 komp., z Sieprawia, zaginął.

Dudzik Jan, 16 p. obr. kraj. 9 komp., z Czańca, zaginął.

Faber Paweł, 56 p. p. 1 komp., ur. w Łodygowicach, 1891, padł na polu walki.

Faftyn Jan, 20 p. p. 10 komp., z Ochotnicy, zaginął.

Filkowski Stefan, 9 p. p. 2 komp., z Brzeziny, 1886, był ranny w lewą rękę i dnia 9 listopada 1914 został przeniesiony z rezerw. szpitala w Pisek na oddział II. w tejże miejscowości; gdzie jest obecnie, niewiadomo.

Flasek Jan, 16 p. landszt. 9 komp., ur. w Bierzanowie, [illegible], zaginął.

Florek Antoni, 16 p. obr. kraj. 8 komp., zaginął.

Fortuna Józef, 16 p. landszt. 12 komp., ur. w Wieliczce, [illegible], zaginął.

Gurca Franciszek, 20 p. p. 9 komp., zaginął.

Gaca Andrzej, 16 p. obr. kraj. 6 komp., zaginął.

Gajek Antoni, 1 p. artyl. 5 bat., ur. w Pietrzycach, 1892, zmarł dnia 24 września 1914 w rezerw. szpitalu w Tarnowie na czerwonkę; tam został pochowany.

Gąsiorek Marcin, rez. 56 p. p. 1 komp., ur. w Hucisku, [illegible], zaginął.

Gawor Józef, frajt. 31 p. obr. kraj. 2 komp., z Janowic, ranny; bliższe szczegóły nieznane.

Gazeł Jan, 15 p. p. 10 komp., zaginął.

Grzegorczyk Jakób, 13 bat. strzelc. poln., z Rząski, zaginął.

Grzegorzek Michał, 20 p. p. 7 komp. z Kobyłczyny, zaginął.

Hajduga Jan, 56 p. p. 5 komp., z Hecznarowic, ranny; bliższe szczegóły dotąd nieznane.

Kardaś Wojciech, 58 p. p. 8 komp., ur. w Kojszówce, 1894, padł na polu walki między 10 a 15 lutego.

Katra Aleksander, rez. 32 p. obr. kraj. 3 komp., ur. 1887, był ranny w rękę i dnia 10 marca został przeniesiony do domu dla rekonwalescentów w Nagyszalonta.

Kluska Jan, 16 p. obr. kraj. 3 komp., ur. w Liszkach, 1884, zaginął.

Kowalczyk Stanisław, 16 p. obr. kraj. 6 komp., zaginął.

Kowalczyk Stanisław, 16 p. obr. kraj., oddział karab. maszyn., ur. 1875, był chory i dnia 25 stycznia wyjechał ze szpitala w Weidenau wyleczony do komendy stacyjnej w Cieszynie.

Kiszka Stanisław, rez. 56 p. p. 3 komp., z Górnej Wsi, 1884, zabity 21 listopada 1914.

Klaja Andrzej, 56 p. p. 9 komp., ur. w Nowych Dworach, 1888, ranny.

Krupa Andrzej, 32 p. obr. kraj. 1 komp., zaginął.

Krupa Jan, 16 p. obr. kraj. 6 komp., był chory i dnia 6 marca znajdował się w Elisabeth-Spital, Wiedeń XIV.

Krzyściak Wojciech, rez. 20 p. p. 10 komp., ranny; bliższe szczegóły nieznane.

Kubiesa Józef, 16 p. landszt. 10 komp., ur. w Rybarzowicach, 1880, ranny; bliższe szczegóły nieznane.

Lampa Andrzej, 13 bat. strzelc. poln. 4 komp., ranny; bliższe szczegóły dotąd nieznane.

Laptas Piotr, 13 p. p. 8 komp., z Bogucic, 1888, ranny; bliższe szczegóły dotąd nieznane.

Łabuś Adam, 16 p. landszt. 8 komp., zaginął.

Miętka Michał, 56 p. p. 3 komp., ur. w Krzywączce, 1893, ranny; bliższe szczegóły dotąd nieznane.

Myśliniec Andrzej, 16 p. obr. kraj. 9 komp., zabity 21 listopada.

Natanek Władysław, 32 p. obr. kraj. 6 komp., ur. w Janowicach, 1891, zaginął.

Nęcka Wojciech, rez. 16 p. obr. kraj. 11 komp., z Nielepic, zaginął.

Obrochta Teofil, 20 p. p. 9 komp., ur. w Starem Bystrem, zaginął.

Ochoński Jakób, rez. 13 p. p. 8 komp., ur. w Biskupicach, 1881, padł na polu walki.

Ogarek Józef, rez. 56 p. p. 13 komp., ur. w Jastrzębiej, 1890, zaginął.

Ołeksy Jan, 57 p. p. 12 komp., ze Strzelc Wielkich, zaginął.

Opach Józef, 20 p. p. 15 komp., zabity między 6 a 7 listopada.

Ostafin Michał, frajt. 16 p. landszt. 10 komp., zaginął.

Padoł Antoni, 20 p. p. 11 komp., zaginął.

Piwowarczyk Andrzej, 1 p. p. 6 komp., z Brzezowej, zaginął.

Polak Jakób, 32 p. obr. kraj. 1 komp., zaginął.

Prażmowski Franciszek, chorąży 13 p. tyrolskich strzelc., zaginął.

Prusak Andrzej, 20 p. p. 11 komp., ranny; bliższe szczegóły dotąd nieznane.

Puchała Wojciech, 13 p. p. 1 komp., ur. w Łącie Dolnej, 1882, zaginął.

Puto Piotr, 20 p. p. 7 komp., zaginął.

Rachwalik Jan, 32 p. obr. kraj. 5 komp., z Dąbrówki, zaginął.

Raczyk Jan, 95 p. p. 14 komp., ur. w Męcinie 1895, padł na polu walki 11 lutego.

Roszkowicz Józef, 32 p. obr. kraj. 2 komp., z Tworkowej, zaginął.

Sakrejda Jan, 56 p. p. 16 komp., ranny; bliższe szczegóły dotąd nieznane.

Skowronek Andrzej, 20 p. p. 3 komp., z Kasiny-Wielkiej, zaginął.

Sroka Justyn, 13 p. p. 3 komp., ur. w Mogilanach, 1888, zaginął.

Talaga Karol, 30 bat. strzelc. poln. ur. w Stryszowie, 1895, w niewoli.

Westreich Jakób, rez. 57 p. p. 9 komp., zaginął.

Wilk Feliks, rez. 20 p. p. 7 komp., padł na polu walki.

Właczek Stanisław, 56 p. p. 3 komp., ranny; dotąd niewiadomo, w którym szpitalu się znajduje.

Wójcik Bernard, 13 p. p. 6 komp., ur. w Stanątkach 1886, ranny; bliższe szczegóły dotąd nieznane.

Wrona Michał, 16 p. obr. kraj. 5 komp., zaginął.

Zwieńczak Jan, frajt. 16 p. landszt. 3 komp., ranny; dotąd niewiadomo, w którym szpitalu się znajduje.

O żołnierzach, których nazwiska podajemy poniżej:

Babczakiewicz Stanisław, 20 p. p. 9 komp.; Baniak Jan, 16 p. landszt. 3 komp., z Buczkowa; Bezik Jan, 89 p. p. 1 oddział robot.; Błahut Wojciech, 16 p. obr. kraj. 9 komp., z Brzezinki; Błaszek Piotr, rez. 33 p. obr. kraj., ze Stryja; Broś Antoni, 1 p. p. 11 komp., z Czyżyn; Brud Franciszek, 17 p. obr. kraj., z Grodziska Górnego; Chwistek Józef, 55 p. p. 9 komp., z Łyczanki; Ciećkiewicz Józef, 90 p. p. 11 komp.; Ciećkiewicz Kazimierz, rez. oficer 30 p. p.; Choim Tomasz, 40 p. p. 7 komp.; Chowaniak Józef, 16 p. obr. kraj. 11 komp., z Zawoi; Chucherko Władysław, rez. 13 p. p. 13 komp.; Cichoński Stanisław, 13 p. p. 7 komp.; Cul Józef, 56 p. p.; Cygan Józef, 3 p. artyl. 3 kol. amun.; Czaja Jan, 32 p. obr. kraj. 3 komp.; Czech Stanisław, 36 p. landszt. oddział ski; Czepiec Franciszek, plut. 1 p. ułanów 3 esk.; Czubak Franciszek, 13 p. p. 6 komp.; Czyż Jerzy, 31 p. obr. kraj.; Dąbrowa Franciszek, 13 p. obr. kraj. 4 komp.; Danek Jan, 56 p. p. 5 komp.; Dębski Wojciech, 20 p. p. 6 komp.; Diaczan Teodor, rez. 15 p. p. 8 komp.; Domanus Stanisław, 1 p. ułanów 4 esk.; Dymek Józef, rez. 2 p. artyl. fort. 12 komp.; Dziedzic Franciszek, 16 p. obr. kraj. 10 komp.; Fibinger Rudolf, 56 p. p. 4 komp.; Flys Jan, 33 p. obr. kraj.

6 komp.; Fus Walenty, 34 p. obr. kraj. 9 komp.; Gałuszka Władysław, 9 dyw. ciężkich haubic 1 kol. amun.; Gąsiorek Tomasz, 20 p. p. 2 komp.; Gawor Maciej, 1 p. p. 8 komp.; Gawron Franciszek, rez. 20 p. p. 9 komp.; Gędłek Józef, 13 p. p. 4 komp.; Gędłek Wojciech, rez. 13 p. p. 7 komp.; Godzik Jan, 16 p. obr. kraj. 4 komp.; Godzik Franciszek, 13 p. p. 11 komp.; Gołębiowski Franciszek, jednor. 16 p. obr. kraj. 6 komp.; Gołys Stanisław, 40 p. p.; Goryl Mikołaj, 56 p. p. 6 komp.; Gromek Wawrzyniec, 13 p. p. 15 komp.; Hajost Andrzej, 89 p. p. 4 komp.; Herman Henryk, 4 p. ułanów 3 esk.; Hronowski Maciej, rez. 13 p. p. 15 komp.; Janaś Stanisław, 17 p. obr. kraj.; Jarosz Jan, 90 p. p. 10 komp.; Jasiołek Antoni, 13 p. p. 12 komp.; Kalęba Wojciech, 36 p. obr. kraj. 3 komp.; Kasprzyk Władysław, plut. 1 p. ułanów 3 esk.; Knapik Jan, 24 p. p. 4 komp.; Koper Michał, 56 p. p. 3 komp.; Kotlarz Stefan, 15/1 oddział trenu; Kowalczyk Wojciech, rez. 16 p. obr. kraj. 1 komp.; Kozieł Karol, 89 p. p. 2 komp.; Krypel Tadeusz, 17 p. obr. kraj. 4 oddział karab. maszyn.; Kukioła Longin, 17 p. obr. kraj. 2 komp.; Kulawik Tomasz, 13 p. p. 16 komp.; Kupiec Józef, rez. 13 p. p. 2 komp.; Kwiatek Franciszek, 90 p. p. 1 komp., Łabędź Józef, rez. 13 p. p. 1 komp.; Łagocki Paweł, 6 p. ułanów 2 esk.; Lesenko Michał, 9 p. p.; Linca Franciszek, 32 p. obr. kraj. 4 komp.; Lipiński Michał, rez. 1 p. ułanów 1 esk.; Maikszak Władysław, 58 p. p. 1 komp.; Malczyk Władysław, 56 p. p. 3 komp.; Malec Alojzy, 31 p. obr. kraj. 8 komp.; Mańkut Andrzej, 6 p. ułanów; Markowski Władysław, 17 p. obr. kraj.; Masłowski Andrzej, 20 p. obr. kraj.; Matuszeński Ludwik, 100 p. p. 1 komp.; Mika Jan, 57 p. p. 4 komp.; Młynarczyk Paweł, rez. 57 p. p. 1 komp.; Mostowik Józef, 31 p. obr. kraj. 3 komp.; Nędza Franciszek, 90 p. p. 2 komp.; Nożka Józef, 30 p. p.; Olajossy Józef, 16 p. obr. kraj. 9 komp.; Olajossy Adam, 13 p. p.; Okoński Władysław, 1 p. legionów 1 komp.; Oleksy Antoni, 20 p. p. 7 komp.; Olszowski Adolf, 16 p. obr. kraj. 4 komp.; Orawiec Michał, 56 p. p. 9 komp.; Pabijan Antoni, rez. 16 p. obr. kraj. 6 komp.; Pałoch Michał, frajt. 57 p. p. 12 komp.; Piwowarczyk Stanisław, 16 p. obr. kraj. 6 komp.; Płatek Piotr, 3 p. artyl. fort.; Podgórski Andrzej, rez. 16 p. obr. kraj. 4 komp.; Polański Stefan, 34 p. landszt.; Polichta Andrzej, rez. 32 p. obr. kraj. 4 komp.; Poradzisz Józef, 89 p. p. 2 komp.; Rachwał Józef, 13 p. p. 14 komp.; Rojek Jan, 13 p. p. 6 komp.; Rykała Jakób, 58 p. p. 1 komp.; Schwenk Julian, 16 p. obr. kraj. 8 komp.; Seruga Sebastyan, 54 p. p. 15 komp., Setner Karol, 32 p. obr. kraj. 2 komp.; Ślusarczyk Jan, 16 p. obr. kraj. 4 komp.; Stelmach Franciszek, 1 p. artyl. 3 bat.; Strachowski Stanisław, 18 p. obr. kraj.; Szewczyk Jan, 412 bat. landszt. 5 komp.; Szwab Jan, 32 p. obr. kraj.; Tabaczewski Józef, 32 p. obr. kraj. 10 komp.; Tondyra Józef, 1 dyw. trenu 3 sekcya; Trzeciak Jakób, 16 p. obr. kraj. 4 komp.; Walas Franciszek, 13 p. p. 2 komp.; Wierciak Józef, 16 p. obr. kraj.; Wójtowicz Andrzej, 56 p. p. 2 komp.; Wolny Władysław, 56 p. p. 3 komp.; Wypartowicz Jakób, rez. 16 p. obr. kraj. 12 komp.; Zajda Franciszek, 2 p. legionów 4 komp.; Zawarus Józef, 1 kom. trenu; Żychiewicz Eustachy, plut. 30 p. p.,

Biuro wywiadowcze nie ma dotąd żadnej wiadomości.

Sto ośmdziesiąt odpowiedzi na zapytania o żołnierzach, których tu nie zamieszczamy, podaliśmy pytającym listownie.

## Poszukiwanie zaginionych.

**Ktoby wiedział**, gdzie się obecnie znajduje **Wojciech Knapik**, rodem z Lipnika, lat 28, który wyszedł 14 listopada 1914 r. do asenterunku do Wieliczki i od tego czasu zaginął, zechce dać znać pod adresem: **Hajdusiewicz Jakób, Glichów nr 35, o. p. Wiśniowa koło Dobczyc.**

Marya Kierszka (Styrya, Heilenstein Polzella bei Cilli) prosi o wiadomość o swym mężu Stanisławie z Lubyczy Królewskiej pow. Rawa Ruska, który był wzięty jako kowal do służby wojskowej w Przemyślu. Ktoby o nim co wiedział, zechce donieść pod wyżej podanym adresem.

**Maryanna Jurzak** (Pisarzowice, poczta Kozy) prosi o wiadomość o mężu Michale i synu Jędrzeju, którzy w październiku 1914 r. przebywali w Bertaswalde bei Neuhasen, Królewiec. Ktoby o nich co wiedział, zechce donieść pod wyżej podanym adresem.

**Poszukuję** swego męża, **Józefa Nowaka**, landszturmisty (16 pułk 5 komp. 3 cug), z Komorowic. Ktoby o nim co wiedział, raczy łaskawie donieść pod adresem: **Marya Nowak, Bielsk, Elisabethstrasse 19.**

**Ktoby wiedział**, gdzie się znajduje **Sobczyk Jan**, lat 19, **Wszołek Józef**, lat 30, **Wszołek Jan**, lat 38, wszyscy z **Rzuchowej pow. tarnowskiego**, którzy dnia 11 listopada uciekli przed Rosyanami, raczy dać znać **Michałowi Sobczykowi w Stanisławicach p. Bochnia** (u Rydza Stanisława).

**Wincenty i Anna Boryczko** proszą każdego, ktoby co wiedział **o ich 9-letnim synu Adamie, który był raniony odłamkiem szrapnela w Bogumiłowicach i koło 20 grudnia odwieziony do szpitala wojskowego do Wielkiej Wsi**, poczem ślad po nim zaginął, aby raczył łaskawie donieść pod adresem: **Wincenty Boryczko, Biadoliny Radłowskie 70.**

**Paweł Słomski** z Wierzchosławic powiat Tarnów, obecnie Bielcza poczta Biadoliny Radłowskie, **poszukuje swej córki** Wiktoryi, zamężnej Bryl, którą wojskowość zabrała do szpitala.

**Jan Fodrowski** (Bośnia, Novi Martinac via Svinjar) poszukuje Eugenii Fodrowskiej z Kawęczyna powiat Mielec. Ktoby o niej co wiedział, zechce donieść pod powyżej podanym adresem.

**Wawrzyniec Leżoń** (Praga II, Krankenhaus Nr 108, Prof. Smit) prosi o wiadomość o swojej żonie Tekli z dziećmi, siostrze Magdalenie i ojcu ze wsi Radgoszczy pow. Dąbrowa.

**Adam Żurowski**, zdrów, landszturmista (Feldpost 186) poszukuje swej żony Maryanny wraz z dziećmi ze Skrzyszowa, powiat Tarnów. Ktoby o nich co wiedział, raczy łaskawie donieść pod wyżej podanym adresem. 2—2

**Sala Körn** w Rabie Wyżnej prosi o adres zamieszkania i pobytu Majlecha i Esli Körnów z Nowotaniec obok Sanoka, którzy tam aż do przyjścia Moskali przebywali. 2—2

**Józef Kwolik** z Sąsiadowic pow. Sambor, obecnie chory w lazarecie w Bechin w Czechach, poszukuje swej żony Karoliny z synkiem Pawłem. Ktoby o nich co wiedział, zechce donieść pod adresem wyżej podanym.

**Ktoby wiedział** cokolwiek o mojej żonie **Eleonorze Zającowej ze Żręcina, powiat Krosno, z czworgiem dzieci**, raczy mi donieść pod adresem: **Paweł Zając**, Mob. Bekleidungsdepot Magazin 4 Armee, Biała, Bahnhof. — Za wiadomość prześlę 5 koron nagrody.

## Podziękowanie.

Serdeczne „Bóg zapłać!“ składam publicznie dobroczynnej Marysieńce, córce ekscel. Długosza, zą łaskawość, jaką mi w czasie choroby okazywała. Przez cały czas mego pobytu w szpitalu wiedeńskim, od 7 stycznia do 31 marca, Ona jedna mnie odwiedzała i pocieszała, a zawsze przynosiła jaki podarunek i coś do czytania. Tego Jej nie zapomnę do grobowej deski i publicznie składam Jej za to „Bóg zapłać!“

Antoni Woźniak cugsfirer.

# Ranni i polegli na wojnie.

Wykaz nazwisk polskich żołnierzy z list strat Nr 72 (dokończenie), 73 i 74 wydanych przez ministerstwo wojny.

Skrócenia: p. p. — pułk piechoty; żołn. — żołnierz; plut. — plutonowy; landszt. — landszturm; obr. kr. — obrona krajowa (landwerzysta).

(Dokończenie listy strat Nr. 79).

**O**gonowski Józef, rez. 11 bat. saperów 4 komp.

**P**abijan Józef, żołn. 13 p. p. 1 komp., z Wrząsowic (zaginął). Paszczyński Jan, 9 p. dragonów. Piątek Jan, frajt. 13 p. p. 2 komp., z Koźmic. Piekarczyk Józef, żołn. 13 p. p. 2 komp., z Nieszkowic. Plonka Ludwik, plut. 100 p. p. 7 komp. Procyk Michał, kapr. 11 batal. saperów 4 komp. Prokop Jan, żołn. 100 p. p. 5 komp.

**R**ogowski Stanisław, żołn. 13 p. p. 2 komp., z Chronowa. Rowiński Jan, 11 bat. saperów 4 komp. Rudnicki Mikołaj, rez. 58 p. p. 10 komp. Rychlik Karol, żołn. 100 p. p. Rzepczyński Jan, żołn. 13 p. p. 2 komp., z Giebułtowa.

**S**eirak Michał, rez. 58 p. p. 10 komp. Serafin Marcin, żołn. 13 p. p. 2 komp., z Kobylca. Sikora Adolf, żołn. 100 p. p. 6 komp. Skarka, kapr. 100 p. p. 7 komp. Skowronek Andrzej, żołn. 13 p. p. 1 komp., z Dąbrowicy. Sługocki Szczepan, rez. 58 p. p. 10 komp. Staroń Józef, kapr. 100 p. p 7 komp. Styskała Franciszek, tręb. 100 p. p. 7 komp. Sulatycki Mikołaj, rez. 24 p. p. 15 komp. Sanisłek Andrzej, tręb. 13 p. p. 2 komp., 1884. Syrowatka Józef, 1 p. strzelców. Szczerba Jan, kapr. 100 p. p. 5 komp. Szczypka Henryk, żołn. 100 p. p. 8 komp. Szotkowski, żołn. 100 p. p. 6 komp. Szwiorotek, żołn. 100 p. p. 7 komp.

**Ś**wiatłoch Józef, żołn. 100 p. p. Świca Franciszek, żołn. 36 p. landszt.

**T**omaszewski Jan, frajt. 36 p. landszt. Tymczuk Andrzej, rez. 24 p. p. 14 komp. Tymoszuk Mikołaj, rez. 58 p. p. 10 komp.

**W**acławik Franciszek, frajt. 100 p. p. 8 komp. Waleczek Michał, żołn. 100 p. p. 5 komp. Watrycz Jan, żołn. 36 p. landszt. Wnęk Kazimierz, plut. 13 p. p. 2 komp., z Branic. Wójcicki Kazimierz, 2 p. strzelc. tyrolskich.

**Z**arzecki Andrzej, żołn. 100 p. p. 7 komp. Ziąbka Piotr, żołn. 13 p. p. 1 komp., z Kobylan. Zięcik Jan, żołn. 13 p. p. 2 komp., z Krzęcina. Zieliński Mikołaj, 11 bat. saperów 4 komp.

**Ż**egliński Wincenty, żołn. 13 p. p. 2 komp., ze Stryszowa.

## W niewoli.

**A**damczyk Aleksander, sanitet 11 oddziału, z Żeglców (Krosno). (II rez. szpital w Niszu).

**B**orecki Józef, 1 p. ułanów 5 esk., ze Śląska (Słobodsk). Buchta Józef Franciszek, rez. kapr. 1 p. ułanów, ze Śląska (Słobodsk, gub. Wiatka).

**C**ib Józef (Moskwa).

**G**rych Jan, rez. 11 oddziału sanitetów, z Lanckorony (II rez. szpital w Niszu).

**K**udzia Stanisław, 1 p. ułanów 3 esk., z Grzechyni (Glasow, gub. Wiatka).

**P**auk Konstanty, frajt. 11 oddziału sanitetów, z Nowosiółek (II rez. szpital w Niszu).

**T**omaszewski Władysław, 1 p. ułanów 2 eskadra, z Krakowa (Słobodsk, gub. Wiatka).

## Uzupełnienia.

W liście strat Nr 16 zamiast Fiarko ma być Firek Franciszek, rez. 13 p. p. 3 komp., z Zakliczyna, 1882, zabity. Noszczyński Józef, rez. 13 p. p. zamiast 13 komp. ma być 4 komp., z Kościelca, 1892, zabity. Prochowski Jan, rez. 13 p. p. zamiast 16 komp. ma być 3 komp., z Zalasu, 1883, zabity.

W liście strat Nr 17 zamiast Bochniwitz ma być Bochniewicz Henryk, jednor. 16 bat. strzelc. poln., z Dębicy, 1892, ranny.

W liście strat Nr 14 ma być Sieprawski Kasper, 46 dyw. artyl. poln. 1 bat., z Radwanowic, ranny.

### Lista strat Nr 80

zawiera następujące nazwiska polskich żołnierzy:

### Zabici z 9 pułku piechoty.

**B**ajorek Józef, żołn. 16 komp. Belejowicz Stefan, żołn. 15 komp., z Krasnej. Biłyk Józef, frajt. 10 komp. Bohak, żołn. 9 komp.

**D**owbniak Jan, rez. 2 komp.

**F**edyniak Teodor, 6 komp.

**G**erezowski Jakób, żołn. 16 komp. Górski Kazimierz, feldf. 10 komp. Gregorski, żołn., z Sołukowa.

**H**oszowski Adam Erazm, żołn. 3 komp. Hrybowicz Jakób, żołn. 7 komp. Hrynyk Michał, żołn. 16 komp. Huber Jakób, frajt. 13 komp. Hudyniec Stefan, żołn. 11 komp. Hutnikiewicz Jan, plut. 15 komp.

**J**aculak Aleksander, żołn. 12 komp.

**K**iecyk Eliasz, kapr. 16 komp. Kobryński Teodor, żołn. 12 komp. Kohut Michał, żołn. 9 komp. Koturbasz Mikołaj, rez. 15 komp. Kotyk Jan, plut. 4 komp. Kuzmisz. żołn. 9 komp.

**L**inas Jan, kapr. Lisiewicz Emanuel, plut. 16 komp. Lonkocz Alojzy, kapr.

**Ł**obojka Mikołaj, żołn. 12 komp.

**M**ajocha Michał, rez. 11 komp. Majstruk Michał, rez. z Bolechowa. Makara Mikołaj, żołn. 16 komp. Markiewicz Jan, żołn. 14 komp. Matuszewski Franciszek, frajt. 16 komp. Melnyk Michał, żołn. 13 komp. Michajłyszyn Stefan, kapr. 12 komp.

**N**owacki Michał, żołn. 9 komp.

**O**leś Michał, frajt. 8 komp. Onyskiewicz Jan.

**P**onajda Aleksander, rez. 2 komp. Popadyniec Aleksander, feldf. Popyk Piotr, rez. 14 komp.

**S**awczyn Michał, żołn. 9 komp. Swyszcz, żołn. 16 komp. Szlachtycz Mikołaj, rez, 2 komp.

**T**rysz Leon, żołn. 11 komp. Turczyn Jan, kapr. 9 komp.

**W**irszta Antoni, żołn. 16 komp. Wynyk Michał, żołn. 6 komp.

**Z**nak Mikołaj, rez. 14 komp.

## Ranni z 9 pułku piechoty.

**A**ndrusiów Mikołaj, frajt. 12 komp. Antonów Paweł, żołn. 16 komp.

**B**abiak Michał, żołn. 11 komp. Baczkur Grzegorz, rez. 11 komp. Baczkur Michał, rez. 15 komp. Balyta Stefan, żołn. 16 komp. Barabasz Jan, żołn. 12 komp. Barankiewicz Antoni, żołn. 6 komp. Barnycz Jakób, żołn. 10 komp. Bartków Michał, frajt. 7 komp. Bednarz Józef, rez. 15 komp. Begej Józef, żołn. 16 komp. Bełejowicz, żołn. Bellak Jan, żołn. 16 komp. Bellak Teodor, żołn. 16 komp. Beraza Stef n, plut. 15 komp. Berezdecki Mikołaj, żołn. 9 komp. Bereźnicki Paweł, żołn. 14 komp. Berkowski Józef, rez. Bernyk Jakób, frajt. 1 komp. Bernyk Jan, rez. Bernyk Piotr, żołn. 1 komp. Biliński Grzegorz, frajt. 1 komp. Biłyk Aleksander, kapr. Bojko Józef, żołn. 16 komp. Borczowski Rudolf, żołn. 1 komp. Borszczewski Michał, rez. Brycz Jan, żołn. 16 komp. Bryk Andrzej, rez. 15 komp. Bryk Jan, żołn. 10 komp. Buciak Stefan, żołn. 10 komp. Bucierka Piotr, żołn. 9 komp. Buczkowski Karol, żołn. 11 komp. Buławiniec Paweł, rez. Bulsa Jakób, żołn. 9 komp. Bykusiewicz Michał, żołn. 9 komp. Byleń Józef, rez.

**C**haber Jan, żołn. Chałacki Piotr, dob. 16 komp. Chałus Filip, żołn. 2 komp. Chałus Teodor, kapr. 9 komp. Cham Michał, żołn. 11 komp. Chandon Jan, rez. 11 komp. Choloszneckі Mikołaj, żołn. 4 komp. Chomyn Mikołaj, rez. Cisowski Jan, frajt. Ciupa Mikołaj, żołn. 11 komp. Ciupiak Michał, żołn. 16 komp. Cyb Teodor, żołn. 16 komp. Czaban Michał, żołn. 9 komp. Czerhawy Franciszek, żołn. 10 komp. Czerkański Józef, rez. 15 komp. Czernyk Jan, rez. 2 komp. Czonyk Stefan, żołn. 9 komp. Czoszka Stanisław, żołn. 6 komp.

**D**ańczyn Józef, żołn. 7 komp. Daniel Wacław, rez. Derzyło Jerzy, żołn. 12 komp. Diakunowicz Leon, żołn. 12 komp. Dinkiewicz Konstanty, żołn. 10 komp. Draszka Józef, żołn. 6 komp. Dubeński Władysław, żołn. Dubycki Józef, żołn. 11 komp. Duda Konstanty, rez. 11 komp. Duliba Michał. żołn. 3 komp. Dyba Jerzy, żołn. 12 komp. Dyba Michał, kapr. 10 komp. Dybczak Michał, frajt. 3 komp. Dykun Józef, żołn. 12 komp. Dykun Piotr, żołn. 10 komp. Dzawaga Stefan, żołn. 7 komp.

**F**edyniak Marek, żołn. 4 komp. Fedoryk Józef, żołn. 10 komp. Filip Jan, żołn. 11 komp. Frenycz Teodor, rez. 15 komp.

**G**ałęcki Stefan, żołn. 6 komp. Genyk Antoni, żołn. 10 komp. Gowczyński Józef, żołn.

**H**ajduk Michał, rez. 3 komp. Halata Michał, żołn. Hamryszak Jan, żołn. 16 komp. Hanczar Mikołaj, żołn. Harkot Filip, żołn. 16 komp. Hlibkowicz Michał, żołn. 1 komp. Hłuszko Piotr, żołn. 10 komp. Hodisz Tomasz, żołn. 9 komp. Hojnacki Mikołaj, frajt. 1 komp. Hołowczak Jerzy, rez. 15 komp. Horaczek Jan, żołn. 4 komp. Howdun Mikołaj, żołn. 15 komp. Howikowicz, żołn. Hryb Teodor, frajter.

**I**wanyszyn Jan, żołn. 16 komp.

**J**acków, frajt. 5 komp. Jacyszyn Stefan, jednor. kapr. 1 komp. Jacyszyn Stefan, żołn. 8 komp. Jacyszyn Stefan. rez. 14 komp. Jaksiński Piotr, kapr. 12 komp Janów Jan, rez. 14 komp. Jaudyk Piotr, rez. Jaworski Jan, żołn. 7 komp. Jediniec Jan, żołn. 9 komp. Jeleniak Teodor, żołn. 16 komp. Josiak Jerzy, żołn. 2 komp. Juroca Michał, żołn. 15 komp. Jóźków Jan, żołn. 10 komp.

**K**aczek Stefan, żołn. Kaflowski Ludwik, żołn. 9 komp. Kamianczyn Michał, żołn. Kampert, żołn. 9 komp. Karpa Jan, żołn. 5 komp. Karpin Jakób, żołn. 5 komp. Karpiniec, żołn. 9 komp. Karpiuk Grzegorz, rez. Kastelin Michał, żołn. 16 komp. Kawecki Michał, żołn. 10 komp. Kiecyk Marcin, rez. Kierkowski Władysław, kapr. 14 komp. Kij Grzegorz, żołn. 9 komp. Kizyma Mikołaj, frajt. 9 komp. Klocyk Franciszek, żołn. 9 komp. Kłymasz Michał, rez. 15 komp. Koch Kazimierz, rez. Kochaniewicz Jan, kapr. 3 komp. Koczak Michał, rez. Konik Józef, kapr. 7 komp. Kopczak Michał, kapr. 2 komp. Korczyński Stefan, żołn. 10 komp. Kordasiewicz Jan, żołn. 7 komp. Korpan Piotr, frajt. 16 komp. Kosotowicz Jan, frajter. Kostyszyn Piotr, żołn. 9 komp. Kowacz Józef, żołn. 10 komp. Kowal Jan, żołn. 11 komp. Kowal Jan, żołn. 16 komp. Kowal Teodor, żołn. 4 komp. Krasucki Antoni, plut. 16 komp. Krechowiecki, frajt. 16 komp. Krechtiak Paweł, rez. 11 komp. Krupak Jan, żołn. 11 komp. Kruszelnicki Paweł, żołn. 16 komp. Krywecki Michał, żołn. 16 komp. Kucil Franciszek, żołn. 9 komp. Kuczer Michał, żołn. 13 komp. Kuczerak Izydor, rez. 14 komp. Kuczerak Jakób, rez. frajt. Kuczerak Jan, żołn. 7 komp. Kuczmenda Teodor, żołn. 7 komp. Kupiec, żołn. Kupiec Mikołaj, żołn. 9 komp. Kuzejko Maciej, żołn. Kuźmiński Hilary, żołn.

**L**agojda Filip, żołn. 7 komp. Lagojda Michał, żołn. 1 komp. Lakatyr Stanisław, żołn. 16 komp. Lelitka Sebastyan, rez. Lesiuk Filip, żołn. 13 komp. Leszczyński Józef, żołn. 3 komp. Leszczyński Piotr, żołn. 6 komp. Litwiniec. żołn. Lohanowicz Grzegorz, frajt. 4 komp. Lokatyr Stefan, rez. 3 komp. Loziński Antoni, żołn. 6 komp. Lubiński Michał, żołn. 4 komp.

**Ł**achowolski Teodor, żołn. 15 komp. Ławryszyn Filip, żołn. 2 komp. Łenyszyn Stefan, rez. 15 komp. Łojek Michał, żołn. 12 komp Łysakowski Włodzimierz, żołn. 5 komp.

**M**aćków Jan, rez. Maćków Łucyan, żołn. 16 komp. Maćków Mikołaj, rez. 15 komp. Majewski Jan, plut. 11 komp. Makara Michał, żołn. 4 komp. Makosyn Teodor, frajt. Makota Jan, kapr. 10 komp. Maliborski Teodor, żołn. 4 komp. Mareniuk Grzegorz, żołn. 16 komp. Martyniec Franciszek, żandarm 9 komp. Mastyło Michał, frajt. 7 komp. Matiszak Leon, frajt. 16 komp. Matuszek Jan, rez. Matysiakiewicz Jan, żołn. 12 komp. Mazur Jan, rez. 15 komp. Medec Bronisław, żołn. 10 komp. Medwedyk, żołn. 12 komp. Melniczyk Michał, żołn. 10 komp. Melniczyn Michał, żołn. 10 komp. Melnyk Antoni, żołn. 10 komp. Melnyk Ignacy, żołn. 16 komp. Melnyk Jan, kapr. 6 komp. Melnyk Teodor, żołn. Mendela, żołn. 9 komp. Merduch Jan, rez. 15 komp. Miazga Andrzej, żołn. Morys Mateusz, żołn. 16 komp. Moskal Eustachy, żołn. 16 komp. Moździerz Józef, żołn. Mrozik Józef, żołn. 16 komp. Muszyniec Teodor, żołn. 4 komp. Mysiuk Teodor, żołn. 5 komp. Mysyk Jan, rez. 14 komp.

**N**adiwski Szymon, 10 komp. Nahorniak Grzegorz, żołn. 1 komp. Najda Antoni, żołn. 15 komp. Niedzielski Michał, żołn. 12 komp. Niemirowski Stanisław, kapr. 2 komp. Niezałowski Tymoteusz, żołn. 6 komp. Nosar Jan, kapr. 11 komp. Nowicki Jan, żołn.

**O**leksyn Michał, rez. 15 komp. Olewicz Karol, rez. Olszanecki Teodor, kapr. 14 komp. Omieciński Michał, rez. 14 komp. Orzechowski Franciszek, żołn. 14 komp.

Osadczuk Jan, żołn. 8 komp. Ostafiński Kazimierz, żołn. 8 komp.

**P**aliwoda Maciej, żołn. 1 komp. Panycz Teodor, żołn. 11 komp. Pawlik Julian, rez. 15 komp. Pawłów Jan, żołn. 9 komp. Pawluk Mikołaj, żołn. 14 komp. Petrasz Jan, rez. 11 komp. Picko Maciej, żołn. 6 komp. Piezański, żołn. Pikulak Piotr, rez. 10 komp. Pikulan Józef, żołn. 8 komp. Płoszko Mikołaj, żołn. 12 komp. Polan Eugeniusz, rez. 3 komp. Posacki Michał, kapr. 8 komp. Proskurnicki Emil, żołn. 10 komp. Prosyniak Piotr, rez. Prynda Szymon, dob. 9 komp. Pukisz Józef, żołn. 7 komp. Puniak Mikołaj, żołn. 2 komp. Pycko Mikołaj, rez. 3 komp.

**R**ataj Ignacy, żołn. 2 komp. Roskot Franciszek, rez. 11 komp. Rozylewicz Jan, żołn. 5 komp. Rudnicki Jan, żołn. 9 komp. Ruj Teodor, kapr. 9 komp. Rybicki Urban, żołn. 12 komp. Ryć Jan, rez. 3 komp. Rypiak Aleksander, kapr. 16 komp. Rypsej Mikołaj, rez. Rysej Mikołaj, żołn.

**S**alezyn Jan, żołn. 6 komp. Sawczyn Jan, żołn. 6 komp. Sawków Andrzej, plut. 7 komp. Sekieta Jerzy, frajt. 11 komp. Semczyszyn, rez. 14 komp. Senyszyn Michał, żołn. 16 komp. Sęzol Józef, plut. Siedlicki Karol, żołn. 10 komp. Siemiradzki Rudolf, rez. 2 komp. Skolski Jan, żołn. 10 komp. Skólski Józef, żołn. 13 komp. Skrypec Antoni, żołn. 1 komp. Skrypka Teodor, żołn. 10 komp. Sławek Władysław, żołn. 5 komp. Smereka Józef, żołn. 10 komp. Smolak Jan, żołn. 16 komp. Smoliński, żołn. 12 komp. Smygielski Antoni, żołn. 8 komp. Sopel Jan, żołn. 5 komp. Soronowicz Michał, frajt. 11 komp. Sosiński Edmund, frajt. 10 komp. Spodaryk Grzegorz, żołn. 14 komp. Stechnowicz Michał, rez. Stelmach Jan, kapr. 10 komp. Stelmach Michał, żołn. 10 komp. Steń Andrzej, kapr. 7 komp. Steń Julian, kapr. Stredzeński Jan, rez. 15 komp. Strembecki Mikołaj, żołn. Struk, żołn. Strutyński Konrad, rez. 11 komp. Sucharnyk Jan, frajt. Susabowski Karol, rez. 11 komp. Swyszczuk Teodor, żołn. 8 komp. Sydowczak Andrzej, żołn. 6 komp. Szajnowski Mikołaj, rez. 15 komp. Szczerbej Piotr, rez. Szebediak Piotr, rez. 3 komp. Szendzielarz Jan Franciszek, żołn. 12 komp. Szewczuk Karol, żołn. 9 komp. Szłapak Mikołaj, plut. 8 komp. Szorobura Stefan, żołn. 5 komp. Szwed Maciej, żołn. 16 komp. Szybylski Józef, żołn. 1 komp. Szymko Piotr, żołn. 8 komp. Szymon Jan, rez. 2 komp. Szyszczak Teodor, żołn. 6 komp.

**Ś**ciankowy Jan, żołn. 12 komp.

**T**esiak Jan, żołn. Tkacz Józef, rez. Tkacz Teodor, żołn. 14 komp. Tkaczuk Ignacy, żołn. 9 komp. Tkaczuk Szymon, żołn. 5 komp. Tomicki Piotr, rez. Trembecki Michał, żołn. 13 komp. Turkiewicz Mikołaj, żołn. 10 komp. Tymczyszyn Jan, żołn. 16 komp. Tyszownicki Mikołaj, żołn. 10 komp.

**U**ski Jan, żołn. 15 komp.

**W**ajda, żołn. 15 komp. Wajda Teodor, żołn. Warwaryk Piotr, żołn. 1 komp. Wasylkowski Władysław, rez. 15 komp. Wejwanko, żołn. 12 komp. Waszczyszyn Paweł, rez. 3 komp. Wenczak Mikołaj, rez. Witwicki Michał, żołn. Wodnicki Franciszek, żołn. Wogórka Józef, żołn. 16 komp. Wojciechowski Władysław, żołn. 13 komp. Wójcik Jan, kapr. 1 komp. Wołczyna Mikołaj, rez. Wysoczan Filip, rez.

**Z**aliszczuk Jan, frajt. 12 komp. Zarewicz Tymoteusz, rez. 6 komp. Zarzawiecki, żołn. Zeniuk Stefan, żołn. 9 komp. Zezniczek Jan, żołn. 9 komp. Ziniak Piotr, żołn. 16 komp. Zinyk Jan, rez. 11 komp. Zwarycz Mikołaj, rez. 15 komp.

**Ż**abiak Mikołaj, rez. 3 komp. Żołnierowicz, żołn. 12 komp.

## Zabici z innych pułków.

**B**łoński Józef, rez. 36 p. obr. kraj. 3 komp. Bojczuk Jan, rez. 36 p. obr. kraj. 3 komp.

**D**rwięga Stanisław, frajt. 45 p. p. 5 komp.

**J**uzefczyk Antoni, rez. frajt. 45 p. p. 5 komp.

**L**ipka Władysław, żołn. 45 p. p. 5 komp.

**N**owicki Michał, rez. 36 p. obr. kraj. 3 komp.

**W**ierzbicki Marcin, rez. 36 p. obr. kraj. 1 komp. Wojewódka Szymon, frajt. 36 p. obr. kraj. 1 komp.

## Ranni z innych pułków.

**A**ntoniuk Michał, żołn. 95 p. p. 1 komp.

**B**ałaban Jan, rez. 36 p. obr. kraj. 3 komp. Baran Andrzej, kapr. 45 p. p. 5 komp. Berezowski Mikołaj, żołn. 24 p. p. Bidarczuk Jan, rez. 36 p. obr. kraj. 3 komp. Blicharski Stanisław, frajt. 24 p. p. Bodnar Andrzej, rez. 36 p. obr. kraj. 1 komp. Bojczuk Jan, plut. 36 p. obr. kraj. 3 komp. Bortej Mikołaj, żołn. 24 p. p. Bosowicz Karol, 18 bat. strzelc. poln. Bozon Kazimierz, żołn. 45 p. p. 5 komp.

**C**harczyn Grzegorz, 45 p. p. 8 komp. Czech Stanisław, plut. 45 p. p. 5 komp.

**D**ąbrowski Stanisław, rez. frajt. 45 p. p. 5 komp. Demkowicz Andrzej, żołn. 24 p. p. Dobrucki Edward, żołn. 45 p. p. 6 komp. Dołęga Kazimierz, żołn. 45 p. p. 6 komp. Dubasz Michał, żołn. 66 p. p. 3 komp.

**F**oławka Stanisław, żołn. 95 p. p. 1 komp.

**G**acek Andrzej, kapr. 45 p. p. 8 komp. Głębocki Jan, rez. 36 p. obr. kraj. 1 komp. Glora Michał, rez. 36 p. obr. kraj. 3 komp. Głowa Jan, rez. 45 p. p. 5 komp. Gomułka Franciszek, rez. 45 p. p. 8 komp. Grabowiecki Marcin, kapr. 24 p. p. Grzegorczyk Jan, rez. 45 p. p. 5 komp.

**H**ajduk Jan, żołn. 66 p. p. 4 komp. Holodryga Andrzej, frajt. 95 p. p. 1 komp. Hołycek Piotr, rez. 36 p. obr. kraj. 1 komp.

**J**urkowski, żołn. 66 p. p. 10 komp.

**K**erehecki Andrzej, żołn. 66 p. p. 10 komp. Kielar Jan, rez. 45 p. p. 8 komp. Kiendzierski Antoni, frajt. 45 p. p. 5 komp. Klodnicki Józef, żołn. 24 p. p. Kobryn Paweł, żołn. 45 p. p. 7 komp. Koczyrzat Grzegorz, pluton. 45 p. p. 8 komp. Kołomyjczuk Piotr, rez. 36 p. obr. kraj. 1 komp. Kopecki Adolf, rez. 36 p. obr. kraj. 1 komp. Kosowicz Mikołaj, żołn. 24 p. p. Kowal Stefan, żołn. 222 bat. landszt. Kowalczuk, rez. 36 p. obr. kraj. 3 komp. Krasniuk Maciej, żołn. 24 p. p. Król Jan, żołn. 45 p. p. 8 komp. Kryszłyniak Franciszek, rez. 45 p. p. 5 komp.

**L**enkiewicz, rez. 36 p. obr. kraj. 3 komp. Logusz Mikołaj, żołn. 24 p. p. Ludera Mikołaj, żołn. 58 p. p.

**M**ak Grzegorz, żołn. 95 p. p. Makowski Eugeniusz, jednor. 1 dyw. artyl. 3 bat. Maksymczuk Teodor, żołn. 95 p. p. Marucha, rez. 36 p. obr. kraj. 3 komp. Maruszczak Andrzej, żołn. 24 p. p. Mazur Walenty, dobosz 10 dyw. ciężkich haubic, ze Złotnik. Mucha Jan, żołn. 66 p. p. 4 komp. Murdzek Paweł, rez. 45 p. p. 8 komp. Muron Paweł, żołn. 45 p. p. 6 komp.

**Dalszy ciąg wykazu poległych i rannych podamy w następnym numerze „Piasta".**

Odpowiedzialny redaktor: Józef Rączkowski. Wydawca: Ludowe Towarzystwo Wydawnicze

Czcionkami drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10, pod zarządem L. K. Górskiego.